

М

Барои ваҳдат, рушди устувори иқтисодӣ
ва зиндагии шоистаи мардум!

МИНБАРИ ХАЛҚ

www.tribun.tj
E-mail: minbarihalk@bk.ru

2 сентябри
соли 2015,
чоршанбе,
№36 (1015)

НАШРИЯИ МАРКАЗИИ ҲИЗБИ ХАЛҚИИ ДЕМОКРАТИИ ТОҶИКИСТОН

БОЗДИДИ РОҲБАРИ ДАВЛАТ АЗ ШАҲРИ КҮЛОБ

Субҳи рӯзи 31 августи соли 2015 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бо сафари корӣ ба шаҳри Кӯлоб ташриф овард. Сафари кории Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон аз зиёрати оромгоҳи Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, ки бо ташаббуси Сарвари давлат имсол 700 - солагии ўро дар саросари кишвар васеъ ҷашн мегиранд, оғоз гардид.

Бо дастгирии Сарвари давлат Осорхонаи шафати оромгоҳ ва гунбазҳои мақбараи Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ азнавсозӣ карда шуданд.

Дар ин ҷо Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон диққати кормандони осорхонаро ба қорҳои ободонӣ ҷалб намуд, зеро ҳамасола шумораи зиёди сайёҳони хориҷӣ, бахусус онҳое, ки аз зиндагии ибратбахш ва осори гаронарзиши пур аз пандуахлоқии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ

огоҳ ҳастанд, барои зиёрат ба ин ҷо ташриф меоранд. Ҳамчунин Сарвари давлат доир ба ҷопи асарҳои пурарзиши ин мутафаккири барҷастаи Машриқзамин дастур дод.

Дар доираи сафар ба шаҳри Кӯлоб Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон барои бунёди Маркази перинатологии минтақавии Беморхонаи вилоятии клиникаи шаҳри Кӯлоб ва Беморхонаи бемориҳои руҳӣ ва наркологӣ санги асос гузошт.

Беморхона барои таъбириши бемориҳои раванӣ ва наркологӣ бунёд мегардад. Баъди бунёди он дар ҳар ду иншоот беш аз 500 нафар мутахассисони ҷавони соҳа бо кори доимӣ таъмин мегарданд.

Сипас Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар маросими ифтитоҳи бинои ҳавзи шиноварӣ бо 1800 ҷойи нишаст иштирок кард. Тибқи лоиҳа, қасри варзиши обӣ сеошёна буда, дар он 120 нафар бо кори доимӣ таъмин мешаванд.

Дар оянда бо истифода аз имконоти мусоид дар маҷмааи варзишии мазкур ҷорабиниҳои сатҳи баланд ташкил гардида, иштироки варзишгарони шаҳри Кӯлоб дар мусобиқаҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ бештар хоҳад гашт.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон инчунин дар шафати ҳавзи шиноварии болопӯшида бо гузоштани санги асос ва нома ба наслҳои оянда ба қорҳои сохтмони себинои баландошёнаи истиқоматӣ ва майдончаҳои футбол ва обутоби бадан оғози расмӣ бахшид.

саҳ. 2 ➔

Ҳаёти хизб

МУШКИЛОТИ МУҲОҶИРОН ҲАЛШАВАНДА АСТ, АГАР...

саҳ. 6 ➔

Ҳар рӯз идгардак нест...

саҳ. 12 ➔

ТЕХНОЛОГИЯҲОИ НАВ МУҚОБИЛИ ИНСОНИЯТ ХОҲАД БУД?

саҳ. 10 ➔

БОЗДИДИ РОҶБАРИ ДАВЛАТ АЗ ШАҲРИ КҮЛОБ

← сах. 1

Сарвари давлат дастур дод, ки иншооти ба нақша гирифташуда дар муҳлати муайян ва бо сифати баланд сохта ба истифода дода шавад.

Инчунин дар доираи сафар Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон барои сохтмони хобгоҳи донишҷӯёни Коллеҷи тиббӣ санги асос гузошт. Тибқи лоиҳа хобгоҳи мазкур аз 5 ошёна иборат буда, бояд барои 458 нафар сохта шавад. Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба сохтмончиён дастур дод, ки барои пурра таъмин кардани донишҷӯён бо хобгоҳ боз 2 ошёнаи дигар илова карда шуда, шумораи хонаҳо ба 700 адад расонда шавад.

Дар таҳонаи бино ошхона толорҳои хурди варзишӣ, ҳуҷраҳои хизматрасонии маишӣ ва ғайра ҷойгир карда мешаванд.

Дар ҳамин ҷо баъди гузоштани санги асос барои сохтмони бинои хобгоҳ Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон бо сокинон суҳбати самимӣ доир намуда, донишҷӯёнро ба омӯзиши илм ва технологияи муосир, истифодаи техникаю таҷҳизоти навтарини ташхису табобат ҳидоят намуд. Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон изҳор дошт, ки бо истифода аз тамоми шароити мусоиде, ки Ҳукумати мамлакат барои шаҳрвандон, бахусус ҷавонон муҳайё кардааст, бояд ба сифати таълим, омӯзиши касби пуршарафи духтурӣ аҳамияти махсус диҳанд.

Худи ҳамаи рӯз Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон бо буридани лентаи рамзӣ бинои замонавии хобгоҳи Муассисаи давлатии таълимии Коллеҷи милитсияи Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ифтитоҳ намуд. Иншооти нав барои 400 нафар курсант пешбинӣ шудааст.

Муассисаи давлатии таълимии "Коллеҷи милитсияи Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон" ягона муассисаи давлатии таълимии мебошад, ки барои омода намудани мутахассисони соҳаи таъиноти махсус аз ҳисоби ятимон, бепарасторон ва фарзандони кормандони фаваиди мақомоти ҳифзи ҳуқуқ таъсис дода шудааст.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон дастур дод, ки ҷавонон пайваста зери назорат қарор дошта бошанд ва онҳо дар руҳияи ватандӯстию ҳештаншиносӣ тарбия ёбанд, то оянда нисбат ба пешаи интихобкардаи худ ва хизмат намудан ба манфиати халқу миллат содиқ бошанд.

Ифтитоҳи бинои хобгоҳи замонавию Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон иқдоми неки ҳукумати мамлакат ба хоҳири таъминоти шароити беҳтар ба хизматчиёни ҳарбӣ ва кадрҳои ояндаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқи кишвар арзёбӣ кард. Зимни суҳбат бо ҷавонон Президенти мамлакат онҳоро барои тарбияи руҳу ҷисмашон, омӯзиши дақиқи илмҳо ва дигар технология ҳидоят кард.

Дар ҳамин ҷо баробари ифтитоҳи

бинои хобгоҳ Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон бо шароити Коллеҷи милитсияи шинос шуд. Коллеҷи милитсия соли 2-юм аст, ки фаъолият намуда, ҳоло 261 нафарро ба таҳсил фаро гирифтааст, ки аксарияти муҳассилини он ятимон, фарзандони кормандони фаваиди мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва аз оилаҳои камбизоат мебошанд.

Коллеҷи милитсия пурра аз таъмир бароварда шуда, айни замон шароити мусоид, аз қабилҳои хобгоҳ барои 400 нафар, ошхонаи замонавӣ, синфҳои компютерӣ, криминалистӣ, ронандагӣ ва омӯзиши забони англисӣ, воситаҳои нақлиёти таълимӣ, ҳуҷраҳои корӣ барои омӯзгорон, маҷлисгоҳ, толори варзишӣ ва майдони гузаронидани машқҳои сафороӣ, нуқтаи тиббӣ, ҳаммом, китобхонаи муосир ва муҷаҳҳаз бо маводу ашёи зарурӣ муҳайё карда шуда, курсантон ҳар моҳ бо идрорпулӣ таъмин карда мешаванд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба Вазорати қорҳои дохилии мамлакат супориш дод, ки бо истифода аз тамоми шароитҳои неки роҳбарияти давлату Ҳукумати кишвар омода кардааст, сатҳу сифати таълимро беҳтар карда, дар тарбияи кадрҳои баландсифат, ҷасуру тавоно, ватандӯсту ватанхоҳ саҳм гузоранд.

Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон инчунин дар маросими ифтитоҳи

бинои панҷошёнаи нозироти андозии шаҳру минтақаи Кӯлоб иштирок кард. Дар сари роҳ Сарвари давлатро сокинони шаҳр хеле гарму самимӣ бо рақсу суруд пазирай карданд. Сарвари давлат ба сару либоси бонувони ин шаҳри бостонӣ баҳои баланд дода, онҳоро ба гиромидошти аънаҳои неки аҷдодӣ ва риояи расму ойинҳои миллий ва дурӣ ҷустан аз бегонапарастӣ ҳидоят кард.

Сипас бо буридани лентаи рамзӣ Пре-

зиденти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон бинои нозироти шаҳри Кӯлобро ифтитоҳ кард.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ба кормандон барои расондани хизмати дар сатҳи хуб дастур дод. Дар бинои мазкур 52 нафар кормандони нозироти андоз ба 32 ҳазор андозсупоранда хизмат мерасонанд.

Раҳмон дар қоргоҳи қоркарди шир, ки бо хати нави технологӣ муҷаҳҳаз шудааст, бо паҳши тугма ба фаъолияти он асос гузошт.

Дар ин қоргоҳ 12 нафар занону духтарон бо ҷойи қор ва маоши баланд таъмин шуда, дар як шабонарӯз 10 тонна шир қоркард мешавад.

Комбинати шири шаҳри Кӯлоб азнавсозӣ шуда, бо хатҳои нави технологӣ таъмин гардидааст, ки дар он истеҳсоли маҳсулоти қаннодӣ, нонӣ, ширӣ ва обҳои ранга ба роҳ монда шудааст.

ТАҶЛИЛИ 700 - СОЛАГИИ МИР САИД АЛИИ ҲАМАДОНӢ

Нимаи дуоми рӯзи 31 август Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон барои иштирок дар барномаи рангини ҳунарии тантанаҳои асосии таҷлили 700 - солагии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ ба Боғи номи Исмоили Сомони шаҳри Кӯлоб ташриф овард.

Чашни 700 - умин солгарди зодрӯзи ин мутафаккир бо ташаббуси Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон таҷлил мешавад ва ин як нишонаи олии қадриносии роҳбарияти давлату ҳукумати мамлакат аз гузаштагони маъруфи халқу тоҷик мебошад, ки бо осору зиндагии ибратомӯз боиси обрӯву нуфузи миллати мо дар арсаи ҷаҳон гардидаанд. Макони асосии баргузори ин чорабиниҳои асосии чашнӣ - амфитеатри Боғи фарҳангу фароғатии ба номи Исмоили Сомонӣ мебошад, ки баъди таъмиру азнавсозӣ боз пешкаши мардум карда шуд.

Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон ҳозирин ва тамоми сокинони Кӯлобро бо таҷлили 700 - солагии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ ва чашни дар пешистодаи миллий - Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон табрику таҳният гуфт.

Дар оғози суҳанронӣ Сарвари давлат зикр намуд, ки «аз истиқболи гарм, чеҳраи кушод ва таъби болидаи сокинони шаҳри Кӯлоб эҳсос намудем, ки онҳо ба чорабиниҳои идона омодагии хуб дида, дар пешрафту ободии шаҳр ҳиссаи сазовори худро гузоштаанд.

Барои мардуми шарифи Кӯлоби бостонӣ, бахусус, чашни истиқлолият арзишу қимати беандоза дорад, зеро барои ҳифзи истиқлолияти Ватани маҳбубамон, расидан ба сулҳу субот, ҳимояи Ҳукумати конститусионӣ ва таҳкими ваҳдати миллии сокинони ин шаҳр баробари дигар ҷамъатанони азизамон намунаи қорнамоиву диловарӣ нишон додаанд», - изҳор намуд Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон.

Бо ташаббуси Ҳукумати мамлакат дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти мамлакат, аз ҷумла шаҳри Кӯлоб ислоҳоти кулӣ оғоз гардида, дар доираи баргузори чашни 2700 - солагии шаҳри Кӯлоб як силсила иншооти нав, аз қабилҳои маҷмааи "2700-солагии Кӯлоб", осорхонаи шаҳрӣ, амфитеатр, девори рамзии қалъаи Кӯлоб, сохтмону аз-

навсозии 23 мактаби таҳсилоти умумӣ, мактаби Президентӣ, хобгоҳ барои омӯзгорон ба анҷом расида, ҳоло сохтмони 7 мактаби замонавӣ идома дорад, ки барои бунёди онҳо беш аз 31 миллион сомонӣ пешбинӣ шудааст.

Бунёди фурудгоҳи байналмилалӣ, сохтмони роҳи оҳани Қўргонтеппа-Қўлоб, таъмири таҷдиди хиёбону кўчаҳои шаҳр, сохтмони Қасри варзиш, 17 майдони варзишӣ ва таъсиси даҳҳо корхонаҳои истеҳсоливу марказҳои хизматрасонӣ аз ҷумлаи тадбирҳои замони истиқлолият мебошанд, ки ба пешрафту ободии шаҳри Қўлоб мусоидат намуданд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон иброн дошт, ки Ҳукумати мамлакат барои ҳалли яке аз масъалаҳои асосии шаҳр - таъмири таҷдиди роҳҳои дохилии лоиҳаи алоҳида омода кардааст, ки тибқи он қариб 20 километр роҳҳои дохилии шаҳри Қўлоб дар се марҳала бо дарназардошти чароғнокунӣ ва бунёди пули мошингарди дарозияш 30 метр дар давоми се сол ва тибқи стандартҳои ҷаҳонӣ таҷдид карда мешавад.

Маркази фарҳангии кишварҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Муттаҳид эълон гардидани шаҳри Қўлоб нишонаи равшани баланд рафтани мақоми ин шаҳри таърихӣ ва пешрафти он мебошад, таъкид намуд Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон.

Бо мақсади идома бахшидани раванди созандагӣ бунёдкорӣ Ҳукумати мамлакат соли гузашта "Барномаи давлатии рушди шаҳри Қўлобро барои солҳои 2015-2019" қабул намуд, ки ҳаҷми умумии он як миллиарду 46 миллион сомониро ташкил медиҳад.

Имрӯз мо тасмим гирифтём, ки чашни 700-солагии Мир Сайид Алии Ҳамадониро аз шаҳри фарҳангдӯсту меҳмоннавози Қўлоби бостонӣ шурӯъ намоем ва сипас, ҳамоиши илмӣ байналмилалиро дар пойтахти мамлакат шаҳри Душанбе ва шаҳри Қўлоб бо иштироки меҳмонону донишмандони дохиливу хориҷӣ баргузор кунем, изҳор дошт Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон.

Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ яке аз чеҳраҳои барҷастаи Машриқзамин ба шумор рафта, шуҳрати беандозааш на танҳо дар кишвари мо, балки дар Эрон, Афғонистон, Покистон, Ҳиндустон ва як қатор мамлакатҳои араб ҳамчун мутафаккир, файласуф ва шоир маҳбубу машҳур мебошад.

Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон бо итминон изҳор дошт, ки мардуми шарифу сарбаланди тоҷик, аз ҷумла сокинони Қўлоби бостонӣ аз мероси гузашта ва осори бузургонамон сабақ гирифта, ба хотири ояндаи ободу дурахшони Ватани азиямон минбаъд низ бо азму талош кор мекунанд ва парчами Тоҷикистони азизро дар арсаи байналмилалӣ баланд бардошта, арзишҳои муқаддаси миллимонро чун гавҳараки чашм ниғаҳдорӣ менамоянд.

Дар охир Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон бори дигар ҳамаи ҳозирин ва дар шахси онҳо шаҳрвандони мамлакатро бо чашни бузурги милли - Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон муборақбод намуда, орзуи шукуфоии Ватан ва пешрафти онро кард.

ТАНТАНАҲОИ РӯЗИ ДОНИШ ВА 70-СОЛАГИИ ТАЪСИСИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ҚўЛОБ

1 - уми сентябри соли 2015, рӯзи дуюми сафари қорӣ дар шаҳри Қўлоб Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон ба Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллои Рӯдакӣ ташриф оварда, дар маросими ифтитоҳи бинои маъмурии донишгоҳ ва дарси сулҳ, ки ба таҷлили 70 - солагии Донишгоҳ рост омадааст, иштирок кард.

Нахуст Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон бо буридани лентаи рамзӣ дар рӯзи аввали соли нави хониши 2015-2016 бинои боҳашамату замонавии Донишгоҳи давлатии Қўлобро ифтитоҳ намуда, аз шароити қорӣ он аз наздик шинос шуд.

Бинои маъмурии Донишгоҳи давлатии Қўлоб аз 7 ошёна иборат буда, дар он то-

лори васеи калони маҷлис барои 286 ҷойи нишаст, толори варзишӣ барои 104 ҷойи нишаст, ошхона барои то 200 ҷойи нишаст дар як баст, ду толори гузаронидани машғулиятҳои барои 70 ҷойи нишаст, китобхонаи электронӣ ва синфхонаҳои лингофонӣ мавҷуд аст.

Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар синфхонаҳои омӯзиши забонҳои русӣ, англисӣ, синфи компютерӣ, толори варзишӣ, маҷлисоҳ бо шароити таълим шинос шуда, бо устодону донишҷӯён мулоқот кард.

Дар толори маҷлисоҳ донишҷӯён намоишномаи пурмазмунро аз таърихи рушди давлатдорӣ тоҷикон дар замони соҳибистиклолӣ, заҳмату талошҳои Роҳбари давлат барои ба ҳам овардани миллат ва таърихи таъсису ташаккули донишгоҳ омода ва пешниҳоди Сарвари давлат карданд.

Пас аз шиносӣ бо бинои нави маъмурии Донишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллои Рӯдакӣ Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар дарси сулҳ иштирок ва суҳанронӣ кард.

Дар оғози дарси сулҳ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бо таваҷҷӯҳ ба рушди пешрафти бахши пешбарандаи ҷомеа-соҳаи маориф ва сиёсати сулҳпарваронаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон изҳор дошт, ки ҳамасола бо иштироки Роҳбари давлат оғоз гардидани дарси сулҳ ва соли нави таҳсил дар кишвари мо гувоҳи равшани эҳтироми зиёди давлат ва Ҳукумати мамлакат ба сулҳу оромӣ, суботи сиёсии ҷомеа, мақому мартабаи илму маориф, маънавияту маърифат, заҳмати омӯзгорону устодон ва саъю талоши донишҷӯёну хонандагон, яъне насли ояндасози миллат мебошад.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон ҳамаи қорандони соҳаи маориф, устодону омӯзгорон, донишҷӯёну хонандагон,

қўдакони хушбахти диёр ва ҳамаи ҳамватанони азизмонро ба ифтихори Рӯзи дониш дарси сулҳ ва соли нави хониш табрик гуфта, барояшон сулҳу оромӣ, рӯзгори обод, саломативу хушбахти ва таҳсили хубу аъло орзу намуд.

Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон зимни суҳанронӣ оид ба саҳми муносиби устодони Донишгоҳи давлатии Қўлоб ҳамчун яке аз марказҳои асосии тайёр намудани омӯзгорон ва рушди фарҳангу адаби кишвар изҳори андеша кард.

Танҳо дар замони соҳибистиклолии давлатамон ин даргоҳи илму маърифатро қариб 20 ҳазор нафар хатм кардаанд. Садҳо нафар ходимони давлативу ҷамъиятӣ, шоирону нависандагони номдор ва ҳунармандони варзида хатмкардагони ҳамин донишгоҳ мебошанд.

Президенти мамлакат бо хушнудӣ ёдовар шуд, ки «12 октябри соли 1994 нахустин воҳурии пешазинтихоботии ман

ҳамчун номзад ба мақоми Президенти мамлакат дар толори ҳамин донишгоҳ доир гардида буд.»

Дар ҷараёни суҳанронии ҳеш Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон оид ба тадбири наву муҳими Ҳукумати мамлакат дар роҳи донишомӯзии фарзандони халқ оид ба натиҷаҳои имсолаи тавассути Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул намудани докталабон ба муассисаҳои таҳсилоти олиӣ мамлакат андешаронӣ карда, изҳор дошт, ки имсол ба тариқи тести 73700 нафар докталаб хуҷҷат супорида, 36000 нафар дохил шудааст. Яъне нақшаи қабули донишҷӯён ба муассисаҳои таҳсилоти олиӣ мамлакат 77,2 фоиз иҷро шудааст.

Натиҷаи имтиҳонот тавассути Маркази миллии тести бори дигар ошкор сохт, ки сатҳу сифати таълим дар кишвар беҳбудии қиддӣ мебоҳад ва масъулони соҳаи маориф, роҳбарони мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар соҳтору мақомотро зарур аст, ки ба сифати таълим диққати махсус диҳанд ва назоратро дар ҳамаи муассисаҳои таълимии кишвар пурзӯр намоянд.

Бо дарназардошти мусоидат ба раванди дохилшавӣ ба донишгоҳҳои мамлакат Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон пешниҳод намуд, ки аз соли 2018 ҳангоми имтиҳонҳои дохилшавӣ навиштани иншо ва қорӣ хаттиро ба роҳ монда, дохилшавӣ ба муассисаҳои миёнаи касбӣ пурра аз тариқи Маркази миллии тести назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда шавад.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон изҳор дошт, ки «чун имрӯз дарси сулҳ аст, меҳоҳам андешаҳои худро доир ба вазъи ҷаҳони имрӯза ва раванҳои пуртазоди муосир, ки ба амният ва суботи оромии сайёра, аз ҷумла кишвари мо таҳдид мекунанд, муҳтасар баён намоям.

Дар чунин марҳалаи ҳассос мо ҳамчун кишваре, ки қанги даҳшатноки шаҳрвандиро паси сар кардааст, бори дигар бо қиддият эълон мекорем, ки қорӣбдори сулҳу субот дар ҷаҳон ва пуштибони ҳалли мусолимадомези ҳама гуна муҳолифату низоъҳо буда, иртиқоъпарастӣ ва ифротгароиро қатъиян маҳкум менамоем ва бар зидди ҳама гуна аъмоли номатлуб мубориза мекорем.

Мо бояд ба ҷавонон фаҳмонем, ки бо шуқронаи соҳибватанӣ соҳибдавлатӣ, сулҳу субот ва ваҳдати милли бояд илму дониш омӯзанд, касбу ҳунароҳои замонавиро азҳуд кунанд, барои ободии Ватан кӯшиш намоянд, эҳтироми падару модарон, устодону омӯзгорон ва умуман қалонсолонро ба ҷо оранд», - изҳор дошт Президенти мамлакат Эмомалӣ Раҳмон ва таъкид намуд, ки бонувони фаъол, ҷавонони соҳибфарҳанг, соҳибқадрони меҳнат, занону духтарони ватандӯсти вилояти Хатлон ва шаҳри бостонии Қўлоб бо он гуруҳ ва эҳтироми бузурге, ки ба арзишҳои миллии доранд, бояд мисли ҳарвақта намуна бошанд ва бар зидди таъсири манфии падидаҳои бегона ва умуман бегонапарастиву тақлидқорӣ мубориза баранд.

Даврони донишҷӯӣ на танҳо марҳалаи зебои ҷавонӣ, балки айёми муҳими омӯзиш, азхуд кардани илму дониш, касбу хунар ва васеъ намудани ҷаҳонбинӣ ба шумор меравад.

Бинобар ин, ман ба ҳамаи ҷавонони мамлакат мууроҷиат менамоем, ки ин давраро самаранок истифода бурда, тамоми нерӯи худро барои азхуд кардани донишҳои муосир, ихтисос ва касбу хунарҳои замонавӣ, омӯзиши забонҳои хориҷӣ ва арҷу эҳтиром гузоштан нисбат ба забони модарӣ, таърих, фарҳанг ва дигар муқаддасоту арзишҳои миллии равона созед, таъкид намуд Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон.

Сарвари давлат бо итминону боварӣ изҳор дошт, ки мардуми шарифи тоҷик, аз ҷумла сокинони сарбаланду озодидӯсти Кӯлоби бостонӣ чун ҳарвақта бо азму иродаи матин дастовардҳои истиқлолияти Ватанамонро қадр карда, боз ҳам ғайратмандона кору фаъолият мекунанд ва дар ободиву пешрафти Тоҷикистони азизамон ҳиссаи муносиби худро мегузоранд.

Зимни суҳанронӣ Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон изҳор дошт, ки бо дарназардошти фаъолияти босамари омӯзгорони ҷавони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллои Рӯдакӣ аз ҳисоби хонаҳои баландошёнае, ки дар шаҳри Кӯлоб бунёд шуданд, ба 25 нафар устодони ҷавону донишманд хонаҳои истиқоматӣ тақдим менамоем. Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон изҳор дошт, ки оянда низ барои беҳтар кардани шароити зиндагии омӯзгорон боз як бинои баландошёнаи истиқоматӣ бунёд ва тақдим менамоем.

Баъди суҳанронии пурмуҳтавои Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар дарси сулҳ байни Сарвари давлат ва устодону донишҷӯён суҳбати самимӣ доир гардид.

Омӯзгорон ва ҷавонон ба Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон барои ҳадаи бузург - бунёди бинои наву замонавии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб изҳори сипоси беандоза карданд.

Ба андешаи баромадкунандагон, танҳо бо ташаббуси дастгирӣ ва ғамхори роҳбари хирадманду маорифпарвар Эмомалӣ Раҳмон дар давоми солҳои соҳибистиклолии мамлакат соҳаи маориф рушд карда, шароити таҳсил дар ҳамаи муассисаҳои таълимӣ беҳтар гардидааст. Дар доираи сиёсати бобарори иҷтимоӣ ва татбиқи ислоҳоти баҳши маориф дар саросари кишвар шумораи зиёди муассисаҳои таълимӣ бунёду мучаҳҳаз карда шуд, барномаи компютеркунонии мактабҳо бомуваффақият амалӣ гардид, квотаҳои президентӣ ба духтарону писарони лаёқатманди ҷумҳурӣ барои таҳсил дар муассисаҳои олиӣ таълимӣ дар дохил ва хориҷи сол то сол афзун мегардад.

Дар доираи ташрифи Сарвари давлат ба Донишгоҳи Давлатии шаҳри Кӯлоб ба номи Рӯдакӣ, Президентони Академияи Илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон академик

Фарҳод Раҳимӣ ба Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон Шаҳодатномаи расмиро доир ба номгузори гардидани Сайёраи хурди системаи офтобӣ ба номи Тоҷикистонро супорид. Қарори мазкур соли ҷорӣ бо назардошти саҳми назарраси олимони тоҷик дар рушди астрофизикаи ҷаҳонӣ ва омӯзиши ҷирмҳои осмонӣ аз тарафи Иттиҳоди байналмилалӣ астрофизикон қабул гардидааст.

Мадори Сайёраи Тоҷикистон дар байни сайёраҳои Миррих ва Муштарӣ қойгир буда масофаи он, то Замин 250 миллион км ва аз Офтоб бошад 463 миллион км буда, даври гардиши он дар атрофи Офтоб панҷ сол аст. Айни замон Сайёраи Тоҷикистон дар масофаи наздиктарин ба Замин қойгир буда, олимони тоҷик ба омӯзиши хосиятҳои физикиву химиявии он ва ҷараёнҳои дар он баамалоянда машғуланд.

СУПОРИШҶО ВОБАСТА БА ТАДБИРҶОИ ЗИДДИБУҶРОНӢ

Баъди анҷоми суҳанронӣ ва саволу ҷавоб Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон ба самъи иштирокчиён баъзе андешаҳои худро доир ба вазъи молиявию иқтисодии минтақа ва ҷаҳон, инчунин таъсири он ба иқтисодиёти кишвари мо ва ҷораҳои, ки аз ҷониби ҳукуमत бояд дар самти кам кардани таъсири манфии вазъи баамаломанда андешаида шаванд, пешниҳод намуд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон таъкид намуд, ки солҳои охир ва хусусан соли ҷорӣ таъсири вазъи мураккаби геосиёсии ҷаҳонӣ, қоҳишҳои суръати рушди иқтисодӣ ва қурби асъори миллии шарикони асосии тиҷорати кишвари мо, тағйирёбии нархи молу маҳсулоти асосии содиротиву воридотӣ дар бозорҳои ҷаҳонӣ ба соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоии мамлакати мо идорадор.

Ин раванд ба фаъолияти соҳаҳои ба содирот нигаронидашуда, низоми молия ва бонк, қурби пули миллий, ҳаҷми тиҷорати хориҷӣ ва даромадҳои пулии аҳоли таъсири манфии худро расонида истодааст.

Ҳукумати мамлакат барои кам кардани таъсири манфии омилҳои берунӣ ба иқтисодиёти ватанӣ, беҳтар намудани сатҳу сифати зиндагӣ ва таъмини ҳифзи иҷтимоии аҳоли тадбирҳои зарурӣ меандешад.

Вобаста ба ин Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон роҳбарони ҳамаи вазорату идораҳои давлатӣ ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳоро вазифадор кард, ки ҷиҳати таъмини рушди мусбати соҳаҳои иқтисодӣ миллий ва нигоҳдоштани устувории нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ тамоми кӯшиши худро ба истифодаи васеи имкониятҳо ва иқтидорҳои мавҷудаи кишвар барои афзун намудани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти ватанӣ, таъмини бозори дохилӣ, рушди баҳши хусусӣ ва ҷалби сармоя, диверсификатсияи истеҳсолот ва таъвияти имкониятҳои содиротии мамлакат, инчунин таъсиси қойҳои нави корӣ ва

ҳифзи иҷтимоии аҳоли равона намоянд.

Сарвари давлат Эмомалӣ Раҳмон таъкид намуд, ки роҳбарони вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ зарур аст, ки ҷиҳати хароҷоти самараноку сарфакоронаи маблағҳои буҷетӣ, пешгирӣ кардани хароҷоти дуюмдараҷа барои хоҷагидорӣ, исрофкорӣ ва дигар чорабиниҳое, ки дар шароити имрӯза афзалият надоранд, тадбирҳо андешанд.

Ҳамчунин, зарур аст, ки ҷиҳати таъмини рушди минбаъдаи соҳаи саноат бо истифода аз имкониятҳои воқеии кишвар барои рушди соҳаҳои истеҳсоли, пеш аз ҳама, бо роҳи коркарди ҳарчи пурраи ашёҳои ватанӣ ва ба ин восита ташкил кардани қойҳои нави корӣ, таъмини амнияти озуқаворӣ ва афзун намудани иқтидори содиротии кишвар чораҷӯӣ карда шавад.

Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон иброз дошт, ки ҳоло мо бо мақсади фароҳам овардани шаклҳои пешқадами хизматрасонӣ дар соҳаҳои маориф, тандурустӣ ва умуман дар ҳамаи бахшҳои иҷтимоӣ ба раванди рушд ва таъсиси муассисаҳои ҳозиразамони шакли моликиятшон гуногун ва таъкими пояи моддию техникаи онҳо суръат бахшида истодаем.

Дар робита ба ин, дар доираи тадбирҳои иловагии Ҳукумати мамлакат дар ҳамкорӣ бо баҳши хусусӣ кӯшиш ба харҷ додан зарур аст, ки таъсири манфии буҳрон ба соҳаҳои иҷтимоӣ ҳарчи камтар карда шавад.

Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар шароити бамиёномада ҳамаи ташкилоту муассисаҳо, кулли хизматчиёни давлатӣ, соҳибкорон ва мардуми кишварро бори дигар огоҳ намуд, ки ба сарфаю сариштакорӣ ва истифодаи оқилонаи захираҳои мавҷуда таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуда, аз хароҷоти зиёдатӣ ва исрофкориву зиёдаравӣ худдорӣ намоянд.

Вазорату идораҳои дахлдор ва роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадоранд, ки яқҳо бо соҳибкорон ва мардум барои ҳарчи бештар таъсис додани корхонаҳои нави истеҳсоли, коргоҳу марказҳои хизматрасонӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ, умуман рушди соҳибқорӣ хурду миёна ва фаъолнокии иқтисодии аҳоли чораҷӯӣ намоянд.

Бо мақсади омода намудани соҳаҳои иҷтимоиву иқтисодии кишвар ба фасли тирамоҳу зимистони дарпешистода "Нақшаи чорабиниҳо оид ба сари вақт омода намудани соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ барои фаъолияти мунтазам ва самарабахш дар давраи тирамоҳу зимистони солҳои 2015 - 2016" таҳия гардида, бо қарори Ҳукумати мамлакат тасдиқ шудааст.

Ҳалли ин масъала танҳо аз сохторҳои давлатӣ вобаста набуда, бинобар ин, роҳбарони вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, ҳамаи ташкилоту муассисаҳо, хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҳар як оила бояд ҷиҳати омодагии ҳаматарафа ба тирамоҳу зимистони дарпешистода аз таъйирӣ хонаву манзили зист сар карда, барои захира кардани маҳсулоти озуқа, маводи сӯхт, тухмӣ ва пурра омода намудани тамоми муассисаву иншооти аҳамияти иҷтимоидошта, дар навбати аввал, мактабу беморхонаҳо, роҳҳо, шабакаҳои барқу гармидиҳӣ ва монанди инҳо чораҳои бетаъхир андешанд.

Инчунин Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон таваҷҷуҳи мардум, аз ҷумла донишҷӯён ва ҷавонони кишварро бори дигар ба масъалаи тарбияи фарзандон, пешгирӣ кардани гароиши ҷавонон ба ҳаракату гурӯҳҳои ифротӣ ҷалб намуд.

Имрӯз ифротгарӣ ё худ экстремизми динӣ ва терроризми байналмилалӣ дар минтақаи кишварҳои гуногуни ҷаҳон босуръат доман паҳн карда, ҳамчун вабои аср ба амнияти минтақаи давлатҳои алоҳида ва умуман ҷомеаи ҷаҳонӣ таҳдиди ҷиддӣ ба вучуд овардааст.

Торафт афзоиш пайдо кардани нуфузи гурӯҳи террористии ба ном "Давлати исломӣ" дар Сурия, Ироқ ва қаламрави баъзе кишварҳои дигар, инчунин ваҳшонияти асримиёнагии онҳо ба масъалаи глобалии ҷаҳони муосир табдил ёфтааст.

Ҳамроҳ шудани баъзе шаҳрвандони мо ба ҷунин гурӯҳҳои ифротиву террористӣ ҳар яки моро водор месозад, ки барои пешгирӣ кардани ин раванди хатарнок ва вабои аср ҷиддӣ ва дастҷамъона кор кунем ва давлату Ватани худро аз ҳар гуна хатарҳои даҳшатбор эмин нигоҳдорем.

Мо ба ҷавонони далеру ғаюри кишвар бояд фаҳмонем, ки онҳо то эҳсоси гарми ватандӯстӣ ва масъулиятносӣ ба давлату Ватани хеш содиқ бошанд, зарари бегонапарастӣ ва фиребу найранги созмонҳои террористиву ифротгаро, бахусус амалҳои фоҷиабори онҳоро, ки номи дини мубини Исломо доғдор месозанд, худ дарк кунанд, зираки сиёсиро аз даст надаранд ва барои ҳимояи Ватан аз таҳдиди хатарҳои муосир омода бошанд.

Вобаста ба ин, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг, кумитаҳои кор бо ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ, занон ва оила, оид ба дин ва танзими расму оинҳо ва анъанаҳои миллий, Академияи илмҳо, Маркази тадқиқоти стратегӣ, Маркази исломшиносӣ, Шӯрои уламои Маркази исломӣ, Шӯрои ҷамъиятӣ, Ҳаракати ваҳдати миллий ва эҳёи Тоҷикистон, Шӯрои куҳансолон вазифадор шуданд, ки дар ҳамкорӣ бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо корҳои фаҳмондадиҳиро миёни аҳли ҷомеа ва хусусан, дар байни ҷавонон пурзӯр намоянд.

Ҳамаи падару модарон, пиронсолон, фаъолони шаҳру деҳот, устодону омӯзгорон ва аҳли зиёро бори дигар даъват менамоем, ки ба масъалаи таълиму тарбияи насли наврас ва дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ҳештаншиносӣ, эҳтироми арзишҳои миллий ва созандагӣ ба камол расонидани онҳо ҷиддӣ муносибат кунанд.

Ҷавонони мо бояд ҳамаи саъю талоши худро ба омӯзиши илму дониш ва касбу хунар равона созанд, то ояндаи сазовори ин Ватан ва ин сарзамини муқаддас, яъне Тоҷикистони азизамон гарданд.

Президентони мамлакат Эмомалӣ Раҳмон дар охир хотирнишон намуд, ки мо - ҳама хурду бузурги кишвар вазифадорем шукронаи истиқлолият, яъне неъматҳои бебаҳои тақдирро ба ҷо орем, сулҳу оромӣ ва сарҷамъиву ваҳдати миллиамонро эҳтиёт кунем ва доим дар андешаи ободии Ватанамон, пешрафти давлатамон ва беҳтар гардонидани некӯаҳволии халқи азизамон бошем.

ДАР РОҲИ ИСТИҚЛОЛИЯТ УСТУВОР БОШЕМ

Истиқлолият рукни бунёди озодии инсон ва чавҳари асосии зиндагӣ дар тамоми давру замонҳо чузъи таркибии ҳастӣ ва ҳуввияти миллат аст.

ИСТИҚЛОЛИЯТ муваффақияти муҳимтарин, дастоварди бузурги бебаҳо ва воқеаи таърихии миллат, ормони чандинасраи фарзандони асилу огоҳ ва натиҷаи маҳсули талошҳои садҳо ҳазор муборизони роҳи бақои давлати миллии тоҷикон мебошад.

Замоне, ки Тоҷикистон ҳамчун давлати мустақил 9 сентябри соли 1991 истиқлолияти худро эълон кард, қувваҳои сиёсӣ зуҳур карданд, ки ин масъулияти таърихи ноҳада гирифтанд, ҳадафҳои худро ҳақиқатан рағбатдорона худро аз манфиатҳои умумимиллӣ, умумичамъиятӣ ва давлатӣ болотар гузоштанд. Тоҷикистони тозаистиқлолро ба гирдобҳои талошҳои сиёсӣ, ба гирдоби ҷанги шаҳрвандӣ, ба гирдоби бесару сомониҳо кашиданд. Ин фоҷиа рушди ҷомеаи тоҷиконро ба даҳсола қафо бурд.

Шароит ба ҳамин дараҷа расида буд, ки даъват намудани

Иҷтисоии Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе ғайриимкон гардид, зеро ҳеҷ кас кафолати амнияти вакилонро дода наметавонист.

Мо дар таърих халқҳо ва миллатҳои зиёдеро медонем, ки дар гузаштаи на он қадар дур барои расидан ба истиқлолият даҳҳо пайкор намудаанд ва дар ин роҳ ҳазорон фарзанди асил ва азизи худро аз даст додаанд. Имрӯз мо низ шоҳиди талоши пайгири на ва озодихонаи халқро мебошем, ки даҳҳо миллион аҳоли доранд, аммо аз ҳуқуқи оддии милли ва милливу фарҳангӣ маҳруманд. Барои ҳамин ҳам барои истиқлолияти милли аз намудҳои гуногуни мубориза истифода мебаранд.

Бино ба гуфтаи коршиносони сиёсатмадорон, яке аз хусусиятҳои барҷастаи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар он аст, ки якорчагии давлати мустақили тоҷиконро фароҳам оварда, падидаҳои номатлуб аз қабилӣ ҷудоандозӣ, маҳалгароӣ ва мансабта-

лабиро аз байн бурд ва тамоми мардуми кишварро дар атрофи Президент ва Парчами милли сарчамъ овард. Худшиносиву созандагиро дар радифи тамаддун таҳким бахшид, роҳҳои созандагиву муваффақиятҳои назаррас ноил шуданро дар дурнамои тафаккури мардум тарҳрезӣ намуд.

Агар имрӯз ба роҳи давоми 24 сол тайнамудаи худ нигоҳ кунем, ба хубӣ пай мебарем, ки Истиқлолияти давлатӣ таъмини пурраи ваҳдати миллиро фароҳам овард ва мардуми кишварро барои бунёди иншооти бузурги замонавӣ раҳнамун сохт. Барои бунёди шоҳроҳу пулҳо ва нақбҳо, роҳҳои оҳан, нерӯгоҳҳои барқи обӣ, хатҳои баландшиддати интиқоли барқ, заводи фабрикаҳо, азҳудкунии заминҳои нав, ташкили боғу тоқзорҳо, арзи ҳастӣ намудани даҳҳо муассисаҳои таълимӣ миёнаву олии нав, хулоса рушду нумӯи Тоҷикистон ва баланд шудани обрӯю нуфузи он дар миқёси ҷаҳон заминаи мусоид фароҳам овард. Дар шароити ҷаҳони-

шавӣ Тоҷикистони соҳибистиқлол дар чунин муҳиту вазъияте қарор дорад, ки баъзе доираҳои нотаъинбин на танҳо ифтихорманд аз соҳибистиқлолии мо нестанд, балки бо ҳар роҳ монеаи пешрафти Ватанамон мешаванд ва ҳатто мавҷудияти чунин як давлати озодро намеҳоҳанд.

Аз ин рӯ, бояд чунон давлатдорӣ ва кору зиндагӣ кунем, ки Истиқлолияти давлатии Ватанамон аз ҳама ҷиҳат устувору маҳкам бошад. Мардум бартарии онро дар ҳаёти ҳаррӯза беш аз пеш эҳсос намуда, даст ба бунёдкурию созандагӣ зананд. Барои дубора фирефтаи тарғибу ташвиқи бадҳошон шудан асос намонад.

Президенти мамлакат, Раиси ҲХДТ Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ

Раҳмон ба бинои муҳташами Истиқлолият хиште ниҳоданро ифтихори бузург арзёбӣ намудаанд. Ҷои хурсандист, ки аъзои фаъолони ҲХДТ аз рӯзҳои нахустини таъсисёбии ин ҳизби сиёсӣ аз ҷумлаи муҳофизони ҳақиқии дастовардҳои Истиқлолият, Тоҷикистони маҳбуб буданд. Ҳизбиёни вилояти мо ҳам муттаҳидӣ дар атрофи Сардори давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва ҳиссагузори дар ободию пешрафти Ватанро шарафи бузург ҳисобиданд, дар тамоми ҷабҳаҳои ҳаёт байрақбардори ташаббусҳои наҷибанд.

Анвар ҶАЛИЛОВ,
муовини аввали Раиси КИ
ҲХДТ дар вилояти Суғд

Президенти гиромии мо, раиси ҲХДТ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон гар паёми имсолаи худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр карданд, ки "Терроризм ва ифротгароӣ беш аз ҳарвақта авҷ гирифта, бо оқибатҳои даҳшатбору бераҳмонаи худ ба проблемаи ҷиддатарини инсоният гар асри XXI табдил ёфтааст". Дар ҳошияи ин суҳбати ҳар фарде фикри худро баён мекунад ва роҳу равиши ҳалосии ҷамъиятро аз ин вабои аср ҷӯё мешавад.

Ҳамагон таълиму тарбияи дурустро дар оила, муассисаҳои таҳсилоти ҷамъагонӣ ва муҳити зиндагӣ асоси пешгирии ифротгароӣ медонанд. Агар шахсе, ки дар оилаи дурусту бофарҳанг ба воя расида бошад, ҳисси дӯстдорӣ, меҳру шафқат дар ӯ ҳувайдост. Муҳаммад (с) мефармояд: "Фарзандони худро гиромӣ доред ва онҳоро дуруст ва саҳеҳ тарбия кунед, то Худованд гуноҳони шуморо бибахшад". Мебо-яд падару модар бо суҳанҳои пандомези худ, рафтори худ кӯшиш кунанд, ки фарзандаш ӯро дӯст дорад, эҳтиром кунанд, пеш аз сафар дуои ӯро, розиги ӯро ба даст орад. Бисёрии волидонӣ мо бо фарзандон суҳбати хоса намекунам, онҳоро фақат бо роҳи тарсонидан, таҳдид намудан меҳоҳанд тарбия кунанд, ки ин самари нек надорад.

Роҳи дигаре, ки боиси пешгирии

Аз тухми нек ҳосили нек ояд

аз ин фалокат бояд бошад, ин нишонрас ва бо далелҳои возеҳ гузаронидани вохӯриҳои ташвиқотию тарғиботи дар байни аҳоли ва хусусан ҷавонон мебошад. Бузургон "Ҷавонию ҷунунӣ" гуфтаанд. Калонсолонро лозим аст, ки аз рафтори фарзанди наврасу ҷавони худ огоҳ бошем, онро ислоҳ намоем, фикри худамонро гузаронида тавонем. Дар замони ҷавонии мо, ки ба солҳои 70 - уми асри XX рост омада буд, касе

аз пайи бойгарӣ, пулу мол, ҷамъоварии сарвату давлат набуд. Аммо насли ҷавони имрӯзаи мо пештару бештар меҳоҳанд, ки тез сарватманду доро бошанд. Фикр мекунам, теъдоди зиёди ҷавонони ба гурӯҳҳои ифротгаро ворид шуда, аз паси бойгарӣ ба ин дом меафтанд.

Вақти сафари Ҷумҳурии Халқии Чин саргузаштеро шунидам. Олиме дар ватанаш шуҳратманд мегардад, нафаре корҳои илмӣ ӯро зери тозиёнаи танқид қарор медиҳад. Аз ин амал олим ранҷида, навиштаашро ҷамъ намуда меҳоҳад аз Чин берун шавад. Дар фурудгоҳи гумрукчи аз ӯ мепурсад, ки дар бордонаш чӣ аст. Олим ҷавоб медиҳад, ки «китобҳои навиштаи худам аст.» Гумрукчӣ ба ӯ мегӯяд, ки ин китобҳо моли Чин ҳастанд, бояд берун нараванд, маҳз

Чин туро донишу ақл дод, ки ту ин китобҳоро навиштаӣ. Китобҳо бояд аз ин сарзамин берун набароянд ва китобҳои ӯро мусодира карда мегарданд. Гумрукчӣ боз мепурсад, ки боз чизе навиштан ният дорӣ? Олим мегӯяд: "Оре". Гумрукчӣ мегӯяд: "Он фикрҳои дар майнаи ту будай нанавишта ҳам моли Чин аст, чунки дар ин ҷо тавлид шудаанд, набояд берун бароянд", Шароит муҳайё мекунам, олим чанд китобе навишта аз кардааш пушаймон гашта боз дар Ватанаш мемонад. Ғараз ин аст, ки буди шуду мо, каму беши мо, гуноҳу савоби мо, ҳусну кубҳи мо аз Ватани азизамон аст.

Дӯст доштани Ватану онро гиромӣ доштан хислати олии одамгарист. Абдусалом Деҳотӣ се моҳ қабл аз фаоти Лоҳутӣ ба аёдати устод, ба шаҳри Маскав сафар мекунад ва пас аз пурсупос муаллимро ба Душанбе даъват намуда, бо назокату эҳтиром мегӯяд, ки устод дар он ҷо бо дидори дӯстон ва шогирдон расида, зудтар шифо хоҳанд

ёфт. Ба ин пешниҳоди Деҳотӣ устод Лоҳутӣ бо табассум чунин посух медиҳад:

"Ҳаёту фаъолияти ман аз соли 1925 бо Тоҷикистон пайванди ногусастанӣ дорад ва ман бо ифтихор худро фарзанди ин сарзамини зебо меҳисобам. Маҳз барои ҳамин ман ба занам ва фарзандонам васият кардам, ки баъд аз вафот, хокистари наъши маро муваққатан дар Маскав нигоҳ доранд. Агар дар тӯли даҳ-поздаҳ соли наздик дар Эрон инқилоби коргару деҳқон пайвӯз шуда, Эрон озод гардад, хокистари маро ба Кирмоншоҳ, ки зодгоҳи ман аст, ба хок супоранд. Вале агар дар ин муддат инқилоби халқи заҳматкаш ба амал наомад, пас хокистари маро ба Ватани дуюмам, дар Тоҷикистони азиз мадфун созанд. Ин васияти ман аст ва хоҳиш дорам, ки инро ту ҳам, Абдусаломҷон, доништа бошӣ..."

Устод Лоҳутӣ фарзанди миллати тоҷик нест ва фақат онро Ватани дуюм номидаст, аммо васият мекунад, ки хоки ӯро ба Тоҷикистон биёранд. Аммо таззодро бинед, ки ҷавонони мо дар мулкҳои бегона хок мешаванд.

Ба ҷавонони Ватани азизам муроҷиат карда мегӯям "Мо аз тухми некем ва аз мо бояд ҳосили нек ояд".

Р.ГУЛОНОВ,
раиси Ҷумҳурии иҷроияи
ҲХДТ дар ноҳияи Данғара

ҲАЛШАВАНДА АСТ, АГАР...

Муҳоҷирони меҳнатӣ аз мулоқоту вохӯрӣ ва суҳбатҳои инфиродӣ шоду руҳбаланд гардида, барои чунин иқдоми неки Раиси ҲХДТ, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон миннатдорӣ хешро баён намуданд.

Ҳамзамон онҳо пешниҳодҳои худро баён доштанд ва ба саволҳои худ посухҳои муносиб гирифтанд. Аз ҷумла онҳо гуфтанд, ки дар масъалаи бақайдгирӣ, гирифтани патент барои фаъолияти корияшон, ки қонунгузори Федератсияи Русия муқаррар намудааст, ба мушкилиҳои зиёде рӯ ба рӯ мешаванд. Музди меҳнати кормандон сари вақт пардохт намегардад. Новобаста аз хориҷ (депортатсия) шуданашон аз ҳудуди Федератсияи Русия боз ҳам муҳоҷирони зиёде ғайриқонунӣ ҳузури худро идома медиҳанд. Муҳоҷирон ҳамчунин аз дохилшавии ҷумҳуриамон ба Иттиҳоди Аврусиё пурсон шудаанд.

Дар мулоқоте, ки бо муҳоҷирони тоҷики дар муассисаҳои хоҷагии манзилу коммуналии шаҳри Южное Бутово барпо шуд, роҳбарони ҷамъияти тоҷикон зикр намуданд, ки онҳо худашон барои ҳуқуқҳои муҳоҷирон талош меварзанд. Аммо на ҳамаи мушкилоташонро осон карда метавонанд. Масалан, кормандони мақомоти интизомии рус баъзан беасос ва қонунро сарфи назар карда, онҳоро ҷарима мекунанд. Дар ҳоле ки мувофиқи қонун муҳоҷири тоҷик метавонад, то 15 шабонарӯз бе қайд гардад. Зиёд шудани нархи патент низ муҳоҷиронро ба ташвиш овардааст.

Ба саволҳои муҳоҷирон намоёндагони гурӯҳи корӣ ва намоёндагони вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Федератсияи Русия, ки дар вохӯрӣ ширкат доштанд, ҷавобҳои мушаххас доданд. Мутаассифона, на ҳамаи шаҳрвандони мо дар ин кишвар аз вазъи динии ҷумҳуриамон огоҳии хуб доштаанд. Аксар ҷавонон дар ин масъала зерӣ таъсири ахбори шабакаҳои интимиоии интернетӣ мондаанд. Онҳо бештар дар бораи сатру ҳиҷобу масҷидравӣ савол медоданд. Барои муҳоҷирон диску арақаҳои "Сад пушаймонӣ аз Сурия", "Дин ва ҷомеа", арақаҳои "Нест бод терроризм!", "Ватанро дӯст доштан аз имон аст" ва ғайра тақсим карда шуд.

Боиси хурсандист, ки дар ин минтақаҳо рӯзномаву маҷаллаҳои "Таджикистан", "Тоҷикони Русия", барномаҳои радиои "Восток" бозабонҳои русиву тоҷикӣ пахшу нашр мегардад. Эҳсос мешавад, ки дар Федератсияи Русия донишҷӯи забон, ҳуқуқ ва касбу ихтисос хеле муҳим аст. Агар мо чунин донишҷӯро дошта бошем, дар ҳамон сурат мо метавонем, ки мушкилотамонро сабук ва ҳуқуқдоронаро дар кишвари Русия ҳимоя намоем.

Вақти он расидааст, ки ҳамаи ҷамъиятҳои муҳоҷирони корӣ тоҷик дар як созмон муттаҳид шаванд. Сафарҳои корӣ ташкилотҳои ҳизби мо ба Федератсияи Русия зиёд карда шаванд, зеро ки онҳо ба сифати интиҳобкунанда дар маърақаҳои интиҳоботӣ таъсир расонда метавонанд. Хуб мешуд, ки барои пардохти патентпулӣ бонхҳои Тоҷикистон дар қаламрави Русия ба муҳоҷирон қарзҳои имтиёзнок медоданд.

Қобили зикр аст, ки дар ҷараё-

ни вохӯрию мулоқотҳо чандин нафар муҳоҷирон хоҳиш намуданд, ки онҳоро ба аъзогии ҲХДТ қабул намоянд. Аъзои гурӯҳ муқаррароти қабул ба сафҳои ҳизбро ба онҳо фаҳмонданд, ки муҳоҷирон метавонанд танҳо дар ташкилотҳои дар қаламрави Тоҷикистон фаъолиятдошта ба ҳизб пазируфта шаванд.

КОНСУЛ РУХСАТИ РАФТА, АММО...

КУМИТАИ иҷроияи Ҳизби Халқи Демократии Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе дар ҳайати се гурӯҳи корӣ, ки ба онҳо фаъолони ҳизб аз ташкилотҳои ибтидоии қаламрави пойтахт, аз ҷумла вакили Маҷлиси намоёндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар шаҳри Душанбе Ҷамшед Саидов (роҳбари умумии гурӯҳ), Умринисо Казакова - раиси кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар

аслан дар он будааст, ки онҳо тартиботи будубоши дохилии Федератсияи Русияро (масалан риоя накардани речаи бақайдгирӣ ва гузаронидани мӯҳлати амали ширносномаҳои хориҷии худ) муроот накардаанд. Бинобар ин, аз ҷониби сохторҳои дахлдор боздошт гардида, бо қарори суд ба ин муассиса интиқол дода шудаанд. Ҳарчанд ки аз ҷониби сардори муассисаи мазкур нисбати ҳар як шаҳрванди дар ин ҷо муваққатан маскунгашта ба консулгарии сафорати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Федератсияи Русия ва мақомоти махсуси дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост ирсол карда шудааст, аммо то ҳол барои бозгашти онҳо гувоҳномаи намунаи махсус дода нашудааст. Ҳол он ки интиқоли онҳо ба воситаи нақлиёти ҳавоӣ ба Тоҷикистон аз ҳисоби маблағгузори ҷониби Федератсияи Русия сурат мегирад.

Далели дигари ҳузрангез ин

меҳнатӣ рафта, мӯҳру ҳуҷҷатҳои расмиро бо худ бурдааст. Чунин сурат гирифтани кор ва таъхири ҳалли ин мавзӯ дар ниҳоят ба обрӯи мақомоти дахлдори Тоҷикистон латма ворид мекунанд.

Бояд таъкид намуд, ки барои Сарвари давлатамон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тақдирӣ ҳар як ҳамватанамон беаҳамият набуда, дар фикри ободии кишвар, ташкили бештари ҷойҳои нави корӣ ва бо ин васила хоҳиш додани сафи муҳоҷирони меҳнатӣ, пешгирӣ намудани ҷавонон аз гаравидан ба сафи ташкилотҳои террористӣю экстремистӣ, ҳаракату ҳизбҳои ифротгарою ғайриқонунӣ ва алаҳусус аз ҳамроҳшавӣ ба гурӯҳи ифротгароӣ ба ном Давлати исломи Шому Ироқ мебошад. Дар ин маврид бояд зикр кард, ки муҳоҷирони меҳнатӣ - ҳамсуҳбатони мо аз иқдомҳои ободкоронаю созанда ва сиёсати Сарвари давлат пурра ҷонибдорӣ намуда, муҳоли-

дони масъули ҲХДТ ва фаъолони он барои суҳбату мулоқотҳои ҷолибу судманд ва арзу шикоятҳои ҷиҳати беҳбудии корхояшон пешниҳод намуданд, ки шумораи консулгарӣҳо дар қаламрави Русия зиёд намоянд, барои ҷудо намудани қитъаи замин дар шаҳри Новосибирск бо мақсади сохтмони маркази фарҳангии Тоҷикистону Русия мусоидат карда шаванд, ҷонибҳои имкониятҳои паст кардани андозаи патентро баррасӣ намоянд, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мактабҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ соатҳои омӯзиши забони русӣ зиёд карда шаванд, мушкилоти гирифтани ширносномаҳои хориҷӣ, ки дар шаҳрҳои хеле дур аз маҳали истиқомат дода мешавад, осон карда шаванд, масъалаи имтиёз додан ба фарзандони муҳоҷирони меҳнатӣ, ки аз Тоҷикистон мебошанду дар Русия таваллуд шудаанд, мавриди баррасӣ қарор гирад, ба омӯзиши фанни забони русӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ташкили курсҳои иловагии омӯзиши он дар Тоҷикистон аҳамияти бештар дода шуда, мувофиқи имконият соатҳои дарсиро зиёд намоянд, аз нав таъсис додан ва ё барқарор намудани Хадамоти махсуси муҳоҷирати меҳнатӣ дар назди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷиҳати пешгирии рафтани ҷавонон ба Сурияву Ироқ бо Туркия муқаррароти раводид ҷорӣ карда шаванд.

Хулоса, муҳоҷирони корӣ қабл аз ҳама шаҳрвандони Тоҷикистон мебошанд ва бояд аз тамоми ҳуқуқу мусоидатҳои ҷумҳурий ва шароитҳои қонунӣ кишвари қабулкунанда бархурдор бошанд. Дар баробари маблағҳои калонро ба аҳли хонаводаҳои ирсол доштан ҳамзамон онҳо ҳамчун электронат дар баробари шаҳрвандони муқими Тоҷикистон ҳуқуқи дар интиҳобот иштирок кардан доранд. Бинобар ин барои ҳаллу фасли мушкилоти проблемаҳои муҳоҷирон на танҳо муассисаҳои дипломатӣ ва хадамоти муҳоҷирати тоҷик дар Федератсияи Русия, балки дигар сохторҳои дахлдори Тоҷикистон ба шумули мақомоти қонунгузор, вазоратҳои нақлиёт, сиҳати омма, шуғли аҳоли, ниҳодҳои қудратӣ ва ғайра саҳмгузор бошанд.

Усмон СОЛЕХ,

қотиби матбуоти ҲХДТ

ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе, вакили маҷлиси вакилони халқи шаҳри Душанбе ва дигарон шомил буданд, дар шаҳри вилояти Самара, Толятти, Краснодар, Сочи ва Адлер бо муҳоҷирони меҳнатӣ бештар аз 10 вохӯрию мулоқотҳо ва суҳбатҳо доир карданд. Гурӯҳи мазкурро Шароф Азимов - раиси ҷамъияти тоҷикони шаҳри Толяттии вилояти Самара, раиси ташкилоти ибтидоии "Зарвар"-и ҲХДТ, ки дар кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар ноҳияи Исмоили Сомони шаҳри Душанбе ба қайд гирифта шудааст, ҳамроҳӣ намуд.

Бояд зикр намуд, ки бо пешниҳоди раиси ҷамъияти тоҷикони шаҳри Толятти Ш. Азимов ва даъвати сардори муассисаи махсуси нигоҳдори муваққатии шаҳрвандони хориҷии раёсати Хадамоти федералии муҳоҷирати Федератсияи Русия дар вилояти Самара Виктор Потапов гурӯҳи корӣ ҳизби мо аз муассисаи махсуси номбаршуда дидан намуда, сабабҳои боздошти онҳоро пурсон шуда, мушаххас кардаанд. Маълум гардид, ки то санаи 7 августи соли 2015 дар ин муассисаи нигоҳдорӣ 21 нафар шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мuddати аз як то шаш моҳ боз нигоҳ дошта мешаванд.

Мушкилоти ин шаҳрвандон

аст, ки дар байни 21 нафар "сокинони" ин макон 2 зани тоҷик, яке бо 3 кӯдаки ноболиг ва дигаре бо як духтарчаи 1,5 сола низ ҳастанд, ки онҳо ҳам қоидаҳои будубоши Русияро риоя накардаанд. Лозим аст, ки масъулини сафорат ва намоёндагони хадамоти муҳоҷирати Тоҷикистон пеш аз ҳама ба ҳалли очили ҳамин масъала машғул шаванд ва барои интиқоли онҳо тадбир кунанд. "Болои сӯхта намақоб" гуфтагӣ барин консули Сафорати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шаҳри Уфа Олимхон Шамсов ба рухсатии

фи гароиши шаҳрвандони мо ба ҳама гуна гурӯҳи ташкилотҳои экстремистӣю террористӣ мебошанд. Онҳо қотееона таъкид намуданд, ки аз миёни онҳо касе ба Сурияву Ироқ нарафтааст ва намегузоранд, ки чунин шахсон пайдо шаванд.

ПЕШНИҲОДҲОИ МУҲОҶИРОНИ КОРӢ

МУҲОҶИРОНИ корӣ дар баробари изҳори сипосу миннатдорӣ ба корман-

Вобаста ба мавзӯ

Дар асоси дастури супоришҳои Раиси ҲХДТ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, бо дастгирии Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар шаҳри Истаравшан гурӯҳи фаъолони ҳизб аз 11 то 17 август озими Федератсияи Русия гашта бо муҳоҷирони меҳнатӣ, ки аз Тоҷикистон ба ин давлат рафтаанд, вохӯрӣ гузарониданд. Вохӯрӣ бо муҳоҷирон дар шаҳрҳои Перм ва Екатеринбург сурат гирифт.

Аз шаҳри Истаравшан 671 нафар аъзои ҲХДТ дар муҳоҷирати меҳнатӣ дар Федератсияи Русия ва Ҷумҳурии Қазоқистон заҳмат мекашанд.

Фаъолони ҳизб Искандар Наимқулзода ва Ҳайдаров Хуршед дар корхонаи қоғазбарории Перм, ки дар он ҷо ҷавонони зиёде тоҷик фаъолият менамоянд, вохӯрӣ гузарониданд. Инчунин ба хонаҳои муҳоҷирон рафта, бо зисту зиндагии онҳо аз наздик

шинос гаштанд. Маълум гашт, ки на ҳамаи муҳоҷирон дар шароити хуби санитарӣ иқомат мекунанд.

Дар вохӯриҳои фаъолони ҳизб бо муҳоҷирон оид ба дастовардҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраҳои соҳибистиклолӣ маълумоти муфассал дода, аз ҷавонон тақозо намуданд, ки чун фарзандони Ватан бо қору амали нек номбардори халқи худ бошанд. Инчунин оид ба нагаравидани ҷавонон ба ҳар гуна ҳизбу ҳаракатҳои ифротгароӣ бо муҳоҷирон суҳбатҳо гузаронида шуд.

Дар мулоқот махсус зикр шуд, ки «аксарияти ҷавонони ба ин гурӯҳҳо шомилгашта муҳоҷирони меҳнатӣанд. Аз ин ҷиҳат мебояд ҳар кадоми шумо зиракии сиёсиро аз даст надода, фирефти роҳнамоии гурӯҳҳои иртиҷой нашавед.»

«МХ»

ҲАР КУҶОЕ СУХАН АЗ ИСТИҚЛОЛ АСТ

Қайдҳо аз конференсияи илмӣ
"Рушди фарҳанги миллии дар даврони истиқлол"

ИҚДОМОТЕ, ки дар доираи солгарди Рӯзи истиқлол дар саросари Тоҷикистон дар ҳоли иҷро аст, ҳар кадом бо муҳтавои хос ва ба мақсади бозтоби ин рӯйдоди муҳим баргузор мешаванд.

Конференсияе, ки бо ибтиқори Пажӯҳишгоҳи илмӣ-тадқиқотии вазорати фарҳанг доир шуд, низ яке аз чунин чорабиниҳои пурарзиши илмӣ буд. Директори муассиса, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Шариф Комилзода дар оғоз бо ишора ба ин ки имрӯзҳо дар кишварамон гиромидошт аз 24-умин солгарди Истиқлолият - рӯзи воқеан таърихӣ дар авҷ аст, бо баргузори чунин нишасте илмӣ аҳамияти онро барои рушди соҳаи фарҳанг мавриди баҳсу таҳлил қарор медиҳад.

Вай қайд кард, ки фарҳанг руне аз истиқлоли миллии буда, тайи ин давра дар ҳоли таҳаввулу рушд будааст. Ҳамин рӯйдоди сиёсӣ буд, ки бо фароҳам шудани шароити заминаи васеъ мо тавонистем мероси ғани ва рангоранги миллии худро ба ҷаҳониён ошно кунем.

Ин донишманд таъкид кард: - Яке аз ғояҳои истиқлол рӯ овардан ба мероси таърихӣ буд ва барномаҳое, ки дар ин замина ба иҷро расиданд, чиҳати тақмили пояҳои фарҳанги миллии ва тарбияти эҳсоси ватандӯстӣ дар замири аксари шаҳрвандон мадад расонданд.

У ҳамамон бо ёдоварӣ аз ин нукта, ки дар ин муддат беш аз 450 санади меърию ҳуқуқӣ таҳияи қабул ва тасвиб шудаанд, таъкид кард, ки бахше аз ин санадҳо вобаста ба соҳаи фарҳанг мебошанд.

Дар ҳоли ҳозир беш аз даҳ барномаи давлатӣ барои рушди фарҳанг мавриди иҷро ва амал аст.

Вай худ ин пажӯҳишгоҳро ҳам аз меваҳои истиқлол донист ва гуфт: - Он аз замони таъсис дар соли 1997 тарҳроеро барои ошноӣ бо паҳлуҳои гуногуни мероси фарҳангӣ ба баррасӣ гирифта ва мавриди таҳқиқ қарор додаст.

Роҳбари дастгоҳи КИМ ҲХДТ Абдураҳмон Хонов дар ин нишаст дар мавзӯи "Нақши Истиқлол дар тақдими давлатдорӣ миллии" гуфт: - Истиқлол дар ҳақиқат як ҷашни миллии мост ва ҳар нафаре, ки оздиро қадр мекунад ва азиз медорад, ин ҷашнро ҳам муқаддас меонад.

Вай дар идома зикр кард, ки солҳои аввали пас аз эълони истиқлол барои Тоҷикистон осон набуд, зеро кишвар гирифтори ҷангу даргириҳои дохилӣ шуд. Аммо дар ин давраи рӯ ба рӯи ба имтиҳони ҷиддӣ раҳбаре сари қудрат омад, ки бо зиракию хушмандӣ ин ҳама хатарҳоро аз байн бурд.

Дар ин марҳала давлати ҷавони Тоҷикистон ба роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон ҳамзамон бо мубориза бар зидди таҳдидҳои дохилию хориҷӣ ба таҳия ва иҷро тарҳҳои миллии пардохт. Дар ин миён дар радиои тарҳҳои вобаста ба рушди иқтисоди миллии, аз ҷумла раҳой аз бунбасти коммуникатсионӣ, таъмини амнияти энергетикӣ барномаҳои воқеан муассир чиҳати таҳқиқу рушди фарҳанг низ дар дастури кори ниҳодҳои давлатӣ қарор гирифт.

У дар идома гуфт кард, ки коршиносони созмонҳои хориҷӣ ва байналмилалӣ бо гузашти солҳо ба дурустии ин иқдомҳои давлати мо ба роҳбарии Президенти мамлакат таъкид мекунанд.

Бисёре аз коршиносон ва марказҳои пажӯҳиши ҷаҳонӣ акнун роҳи интиҳобкардаи Тоҷикистон ва

барномаҳое, ки дар кишвар ба иҷро расидаву мерасанд, муассир медеонанд.

Вай инчунин ёдовар шуд, ки дастгирии созмонҳо ва ҷомеаи ҷаҳонӣ аз пешниҳодҳои давлати Тоҷикистон барои ворид кардани муҷтамеи таърихӣ шаҳри қадимии Саразм ба феҳрасти ҷаҳонии ёдгориҳои таърихӣ таҳти Ҷимояти СММ, эътирофи Наврӯз ба унвони Ҷашни байналмилалӣ ҳамзамон бо он ба иҷро расид, ки давлат барои таҳқиқу барномаҳои миллии тавсияи иқтисодӣ талош мекард.

Дар суҳанронии ин мақоми КИМ ҲХДТ нуктаҳои дигари муҳим ҳам бисёр буд ва ин ки ӯ ёдовар шуд: - Дар Паёми имсолаи Президенти кишвар ба парламент аз 7 самти таъиншуда яке ба ривочи фарҳанг бахшида шудааст, - низ бори таъкиди дигаре ба аҳамияти масъала буд.

Сардори корхонаи воҳиди давлатии таъмин ва савдои китоб Сирочиддин Икромӣ, дар мавриди вазияти табуи нашри китобҳо ва дигар осори фарҳангӣ, номзади илмҳои таърихӣ Қурбоналӣ Бӯриев дар бораи "Дастовардҳои ПИТФИ дар даврони истиқлол, муовини директори Пажӯҳишгоҳ, номзади илмҳои таърих, дотсент Абӯбакр Зубайдов дар мавзӯи "Истиқлолият ва рушди санъати мусиқии тоҷик", мудирӣ шуъбаи фаъолияти фарҳангӣ-фароғатии ПИТФИ Шоҳзафар Рискӯзода оид ба "Рушди инфрасохтори фарҳангӣ дар даврони истиқлол" суҳанронҳои ҷолиб ироа карданд. Рискӯзода аз ҷумла гуфт: - Тамоми ободихоҳе, ки дар кишварамон тайи ин солҳо мешаванд, ҳамзамон ва дар радиои тадбириҳои бузурги фарҳангии сатҳи байналмилалӣ ба иҷро мерасанд.

Вай таъкид кард: - Дар ҳамаи даврони кӯтоҳи таърихӣ замоне ҳам буд, ки фарҳанг ҷӣ, мардум асосан барои зинда мондан фикр мекарданд. Аммо ин давлат буд, ки бо таҳаммулу рафъи ин ҳама саҳтиҳо дар ин муддат 680 - солагии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, 2500 - солагии Истаравшан, 2700 - солагии Кӯлобро таҷлил кард ва акнун барномаи ҷашни 3000 - солагии Ҳисор дар ҳоли иҷро аст.

Ба гуфтаи вай, дар ин муддат ҳамчунин чандин осору марказҳои таърихӣ дар шаҳри Хучанд таъмиру навсозӣ шуда, Боғи истироҳатии маркази Душанбе ҳам бозсозӣ ва ба номи устод Рӯдакӣ номгузорӣ шуд.

Дар суҳанронии ин муҳаққиқ, сохту мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтанд даҳҳо иншооти дигари дорои аҳамияти таърихӣ фарҳангӣ, ба монанди: бинои "Кохи Наврӯз", китобхонаи миллии, боғи Ирам, амфитеатр, осорхонаи миллии ҳам аз намунаҳои дигари кори пурарзиши ин даврон зикр шуд.

Иштирокчиёни нишаст аз ҷумлаи, устодони донишгоҳҳо, кормандони муассисаҳои илмӣ - таълимӣ, муҳаққиқони масоили адабу фарҳанг ва рӯзноманигорон дар поёни чорабинӣ бо намунаҳое аз осори тозанашири даврони истиқлол ошно шуда, рӯи масоили мавриди баҳс табудули назар карданд.

Солех ЮСУФОВ

ТАЪРИХИ ПУРҶАНОВАТИ ШУМОНИ ҚАДИМ

28 августи соли равон дар Қалъаи бостонии Ҳисор бо ибтиқори Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон ва мақомоти иҷроияи ҳокимияти маҳаллии ноҳияи Ҳисор конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 3000-солагии Ҳисор дар мавзӯи "Нақши Ҳисори Бостонӣ дар тамаддуни ҷаҳонӣ" баргузор гардид.

КОНФРОНСРО бо суҳани ифтитоҳӣ Муовини Раиси Ҳизби Халқии Демократии Тоҷикистон Латифзода Асрор Қурбон хусни оғоз бахшид. У зимни баромади худ қайд намуд, ки баргузори ин санаи муҳими таърихӣ бозгӯ аз куҳанбунёди тамаддуни миллати тоҷик ва таваҷҷуҳи хосаи Ҳукумати кишвар ва Сарвари муаззами ҲХДТ, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҷаноби Олӣ Эмомалӣ Раҳмон ба гузаштаи дурахшони ниёгон ва ҳифзи осори моддӣ маънавии аҷдодамон мебошад. Ҳадафи асосии баргузори конфронсро А.Латифзода рӯ овардан ба таъриху фарҳанги гании миллат ва бо ин восита баланд бардоштани ҳисси хештаншӯбии ифтихори миллии маънидод сохт.

Сипас Раиси ноҳияи Ҳисор Усмон Раҳмонзода дар мавзӯи "Таърихи Ҳисор: аз бостон то ин замон", Президенти Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви Раёсати ҲХДТ Фарҳод Раҳимӣ дар мавзӯи "Ҳисор дар сарчашмаҳои таърихӣ", Директори Маркази тадқиқоти стратегӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Худойберди Холиқзода дар мавзӯи "Нақши Ҳисор дар эҳёи Роҳи Бузурги Аб-решим", Раиси кумитаи иҷроияи Ҳаракати ҷамъиятии ваҳдати миллии ва эҳёи Тоҷикистон Мирзо-

шоҳрух Асрорӣ дар мавзӯи "Таҷлили 3000-солагии Ҳисор-омили тақдими ваҳдати миллии", узви Иттифоқи на-висандагони Тоҷикистон Султонмурод Одинаев дар мавзӯи "Доираи адаби Ҳисор: ташаккул ва инкишофи он" ва дигарон бо маърузаҳо баромад намуданд.

Зикр карда шуд, ки Шумони Қадим (Ҳисор) ҷузъи муҳимтарини таърихи пурғановати миллати тамаддунофару куҳанбунёди тоҷик буда, ҷашнгирии санаи фарҳундаи 3000-солагии он нишонаи он аст, ки ҳукумати кишвар ба гузаштаи дурахшони ин миллати қадимтарини минтақаи паҳновари Осиёи Марказӣ эҳтирому арҷ мегузорад ва ба ин васила ҳисси ху-доғоҳиву ватандӯстиро, баҳусус миёни ҷавонон, боло мебардорад. Имрӯз дар ноҳия бо ташаббуси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва соҳибкорони маҳаллӣ корҳои бузурги азнавсозӣ роҳандозӣ шуда истодаанд, ки дар оянда симои онро ба куллии дигар хоҳад кард ва онро ба як минтақаи пешрафтаи кишвар табдил хоҳад дод.

Азамат ДҶУСТОВ

АКСИЯИ "МАКТАБ- ДАРГОҶИ МАЪРИФАТ"

Дар асоси дастури супоришҳои Кумитаи иҷроияи Маркази ҲХДТ кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар шаҳри Истаравшан аксияи "Мактаб-даргоҳи маърифат" баргузор шуд. Дар баргузори он фаъолони ҳизб, вакилони мардумӣ дар маҷлисҳои маҳаллӣ фаъолона иштирок варзиданд.

Вакилони мардумӣ дар маҷлиси вакилони халқии вилояти Суғд Қобилои Обид, Ҳасанов Ҷамшед вакилони маҷлиси шаҳрӣ Мӯтабар Раҳматова, Акбар Ҳусейнов, Тоҳир Абдувоҳидов, Эҳром Файзуллоев, Шӯҳрат Қутбиддинов, Мирзо Олимов, Матлуба Мухторова ба хонандагони камбизоати деҳаҳои Тапқоқ, Ничонӣ, Саңдағундақ, Қалъачаи Калон, Яқабоб, маҳаллаҳои Богот, Рустамбек, Имоми Аъзам ашъи гуногуни хониш ва сарулибоси мактаби харидорӣ намуданд.

Инчунин вакили маҷлиси вакилони шаҳр Султонов Фаёз барои гузаронидани хати оби гимназияи №4 бо маблағи 3260 сомонӣ ёрии моддӣ расонид, вакили маҷлиси шаҳрӣ Қосимов Маҳмуд бошад, ба таъмири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии деҳаи Тапқоқ 30 қуттӣ ранг харидорӣ намуд. Абдувоҳидов Тоҳир ба таъмири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №7 ба маблағи 1000 сомонӣ ёрии амалӣ расонид. Дар лаҳзаҳои воҳурӣ фаъолони ҳизб ба хонандагон ва падару модарон фаҳмониданд, ки насли наврас бояд дар муассисаҳо хуб таҳсил намоянд, ба тарбияи фарзандон машғул гардидани волидон вазифаи олии онҳо мебошад. Баргузори аксия давом до-рад.

М. МАҲМУДОВ

Роҳбари давлати Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон аз лаҳзаҳои нахустини оғози фаъолияти худ ба хотири нигоҳдошти дастовардҳои муқаддаси давлати навини тоҷикон ва таҳкими истиқлолияти миллӣ, амнияти оромии кишвар, осоишу ободии ҷомеа, ҳифзи ҳуқуқи озодагон шахрвандон ва созгорию ваҳдати саросарӣ фарҳанги комилан нави сиёсиро, ки таъба ба хиради ҳазорсолаи халқи тоҷик дорад, рӯи қор овард.

КАФИЛИ САРСАБЗИИ ВАТАН

Дар натиҷа мо хатари парокандагии миллат ва фоҷиаҳои даҳшатбурӯ сангини ҷанги шаҳрвандиро паси сар қардем.

Боиси ифтихор аст, ки Тоҷикистон дар симои Эмомалӣ Раҳмон соҳиби пешвои миллии шуд, ки марҳала ба марҳала дар ҷомеа қорҳои ободониву созандагӣ татбиқ шуда, бунёди иншооти азими энергетикӣ ва коммуникатсионӣ оғоз гардиданд.

Дар баробари он сатҳи ҳудудҳои худшиносӣ, ифтихори миллӣ, ватандӯстию ватанпарастӣ низ баланд шуд, ки ба густариши фарҳанги сиёсии шаҳрвандони мамлакатаи мо тақони ҷиддӣ бахшид.

Мутобиқи ақидаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар як узви ҷомеа, сарфи назар аз мартабаю унвон, касбу қор бояд масъулияти хешро дар назди давлати соҳибистиқлолаш эҳсос намояд. "Кишваре дар роҳи саодат аст, ки мардум бо пешвои худ яқдилу як ҷиҳат бошанд", - меғӯянд бузургон.

Беҳтарин роҳи муттаҳидӣ амалӣ кардани ҳадафҳои олии Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, меҳнати софдилона ва беғаразона барои боло бурдани сатҳи иқтисодӣ, маориф, фарҳанги кишвар мебошад.

Истиқлолият, ки имрӯзҳо миллати баору номуси тоҷик дар ара-

фаи чашнгирии 24-солагии он қарор дорад, аз орзуи умеди бисёрасраи халқи тоҷик ба воқеияти таърихӣ табдил ёфт.

Тоҷикистон ба сифати давлати воҳиду ягона ва соҳибистиқлол аз тарафи давлатҳои дунё шинохта шуда, ба аъзогии комилҳуқуқи Созмони Миллали Муттаҳид пазируфта шуд.

Маҳз бо иродаи амику устувори сиёсии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон, масъалагузориҳои воқеию муассир, қабул ва самарабахш амалӣ намудани қарордастурҳои саривақтӣ ва тадбирҳои дурбинонаи сиёсӣ, инчунин бо назардошти далелу таҷрибаи ҳаёти муосир ва равандҳои глобалии ҷомеаи башарӣ мардуми кишвар дар роҳи бунёд кардани давлати соҳибистиқлол, демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва ягона қадамҳои воқеан устувор ва таърихӣ мегузорад.

Ақнун тавассути пешвои миллат Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон истиқлол омилу василаи хушбахтии халқи мо ва ободию шуқуфоии Тоҷикистони азиз гардид, ки ҳамчун хонаи умеди тамоми тоҷикони дунё шинохта шудааст.

Сафар ХАЛИЛОВ,
раиси КИ ҲХДТ
дар ноҳияи Ховалинг

Роҳ ба сӯи мактаб

Баҳри амалӣ намудани барномаҳои ҲХДТ бобати дастгирӣ оилаҳои ниёзманд аз ҷониби Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар вилояти Суғд аксияи "Роҳ ба сӯи мактаб" роҳандозӣ гардид. Дар қорабинӣ 30-нафар мактаббачагон аз оилаҳои ниёзманди шаҳрҳои Хучанд, Қайроққум, Чкалов ва ноҳияи Б. Фафуров фаро гирифта шуданд.

Аз ҷумла, эълон гаштани ин иқдоми наҷиб дар соли равон 27-нафар толибилмон аз ҷониби Комитчаи ҳизб дар шаҳри Чкалов бо лавозимоти хониш ва сару либоси мактабӣ таъмин гардиданд. Қорабинии мазкурро Раиси Кумитаи иҷроияи ҲХДТ дар вилояти Суғд Сарфароз Юнусов ифтитоҳ намуда, ҳозиринро бо фарорасии соли нави таҳсил табрику шодбош намуда, ба ин толибилмон сару либос ва лавозимоти мактабӣ, ки аз ҷониби вақилон ва фаъолони ҳизб омода карда шуда буд, тақдим намуд. Қайд шуд, ки ин иқдоми Президенти кишвар Ҷаноби Олӣ, Раиси муаззамии ҲХДТ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар шаҳру навоҳии вилояти Суғд аз соли 2012 пайгирӣ шуда истодааст.

«МХ»

Ҷавонон ва ДИИШ

Замони муосир бо паҳлӯҳои ношинохтаву мураккаби бо равандҳои зоҳиран фиребон чаззоб, вале, дар айни ҳол, истеъморгарона, ки хоси кишварҳои абарқудрат мебошад, иддае аз мамалики Шарқи Наздик, араб ва осеиро ба гирдобҳои фалокатҳои тасаввурнопазир мувочах сохт. Вазъи бе ин ҳам печидаи муташанниҷи ҷаҳони имрӯз бо оташафрӯзиҳою доманзаданҳои ҷангҳои динию мазҳабӣ, ки ҳамагӣ таҳмили маҳсуб меёбанд, печидатар гардид. Гузашта аз ин, балбою хунрезҳои баамаломата аз ҷониби гурӯҳҳои террористию экстремистӣ ва ҳар гуна ҳаракатҳои амсоли "Ал-Қоида", "Толибон", "Ҳизб-ут-таҳрир", "Ҳаракати исломии Ўзбекистон" боис ба шикасту сарнагун шудани низомҳои мавҷуда ва сардаргумию беамнияти дар бисёри давлатҳои гардид. Аммо бо кушта шудани сарони бисёре аз ин гурӯҳҳо, гарчанде гоҳо аз худ дарак медиҳанд, номашон низ ба қадри кофӣ ба ҳошия рафт ва ба андозаи қобили тавачҷуҳ сарқуб гардидаанд.

Гурӯҳи худтаъсиси мусаллаҳу хатарноктарин, ки бо авҷу вусъати амалҳои муғризона ва зидди мардумию давлатӣ, ки ба ном "Давлати исломии Ироқу Шом" (ДИИШ) аст, ба миён омад. Ҳангоми бархӯрд бо ҷунунном-гурӯҳҳо ҳамеша зери суоле дар мондан мумкин аст, ки қаро ҳаракатҳои террористиву ифротӣ маҳз аз матну батни ҷомеаҳои исломӣ тавлид меёбанд?!

Яке аз сад ҷавобҳои ба ин суол ин аст, ки ҳам аз қадим ва ҳам имрӯз ягона чизе, ки бисёре аз мардум барои дарёфти обрӯю манфиатҳои хоса ва ҷалби тамоми ашхос истифода мекунанд, ин дини муқаддаси Ислом аст. Ин аст, ки ДИИШ зери номи "Давлати исломӣ", "Хилофати исломӣ" дар як минтақа аз лиҳози стратегии бисёр муҳим пайдо шуда, ҷавонони зиёдеро аз кишварҳои гуногун ҷалб кард ва худро як навъ ҳаракати байналмилалӣ ҷилва дод.

Ҳарчанд ки созмону ҳаракат ва аҳзоби номбурда тибқи дастуру ҳидоят ва пешниҳодоти арқону шариат ва "Қуръон"-и азимушшаън гуё фаъолияти хешро ба роҳ мондаанд, вале амалан тамоми амалиёти мусаллаҳонае, ки эшон дар қаламрави мамлакатҳои хеш анҷом медиҳанд, ҳилофи дини Ислом ва шариат мебошанд. Мусаллам аст, ки Ислом ва китоби шарифи Қуръон дар қиблаи озодию истиқлолиятҳои ва талашҳои барои мухторияти халқу миллатҳои гуногун ҳама гуна ҳаракатҳои ҷангхоҳонаю хунрезона ва ошӯбу балвоҳои бедодгаронаро, ки ба марғи ҳазорон мардуми беғуноҳ боис мегардад, натаҳро рад мекунанд, балки шадидан маҳкум месозад. Аз ин рӯ, бо баҳонаи (ғӯё!) ситондани қассос аз ҳукуматдорони хеш, ташкил намудани тарқишҳо, оташфишонӣю ба бор овардани харобиҳои гӯшношунид аз ҷониби гурӯҳҳои саропо мусаллаҳи оштинопазир ба ҷуз таҳқиру тавҳини шариат чизи ди-

гаре намебошад.

Аз ин рӯ, имрӯзҳо ба амнияти қариб тамоми мамлакатҳои рӯи дунё ин гуна гурӯҳҳои хатари худро ворид сохта истодаанд. Ин ҷост, ки аз ҷаҳлу надоштани саводи кофии динӣ ва фақри иқтисодию сиёсии ҷавонони Тоҷикистони азизи мо низ истифода карда, онҳоро бо истифода аз мафҳуми ҷиҳод ва як миқдор пули ноҷизе, ки оқибат ба марғу ҷудой аз зану фарзанд ва аҳлу аёл оварда мерасонад, фирефта мегардонанд. Вақте сухан аз «ҷиҳод»-у «шаҳид» шудан меравад, ин яъне маънои ба роҳи осон дохили биҳишт гардидан аст, пас бисёре аз ҷавонон фикр мекунанд, ки онҳо одамони хеле саҳт гӯтавар дар гуноҳу фасод ҳастанду беҳтарин роҳи «ғуноҳшӯӣ» ҳамин шаҳодат аст ва ин фурсатро таблиғ мекунанд, ки қабҳаи ҷиҳод роҳи осонтарин ба биҳишт аст.

Бояд қайд намуд, ки давлатҳои алоҳидаи Ғарб, кишварҳои ҳалиҷишини арабӣ ва Туркия дар эҷоду қудратманд кардани ДИИШ хело нақши асосӣ доранд, зеро қариб 90 фисади ҷавонони ҷаҳон (аз ҷумла тоҷикон) аз марзҳои Туркия вориди ДИИШ мегарданд. Ин кишварҳо бо сиёсати касифу дурӯғинашон ин мушкилро ташкил ва таҳмили ҳамсоғони худ кардаанд, ки ин ҳам бо истифода аз фақри иқтисодӣ, сиёсӣ ва мазҳабӣ буда, дини Исломро доғдор карданду миллатҳоро ба масхараву бало ва куштору фоҷеаҳои гирифтдор карда истодаанд. Ин ҷост, ки расонаҳои кишварҳои, ки интернету ҳама таҷҳизот дар зерӣ даст ва афкори худӣ онҳо аст, ин балоро бар сари муъминон ва баҳусус, ҷавононамон овардаанд ва меоваранд. Ҷанг бар сари қудрати ҷаҳонӣ ва бозори аслиҳа идома карда истодааст. Ин ҷо касе барои Ислому аҳкоми исломӣ ва охирати баъди марғ (биҳишт ё ҷаҳаннам) дилаш насӯхтааст.

Ин гурӯҳҳо аз бесуботию ноамнӣ ба таври худ, манфиатҳои фалокатзоёшонро амалӣ кардани шуда, даст ба ҷангу куштор ва қатли пирону тифлон ва бонувоно модарони заиф зада, хостори он мешаванд, ки парчаи маснуии ба ном «исломӣ»-ро, ки ба дини мубини Ислом моҳиятан ҳеҷ алоқаю рабте надорад, боло бардоранд. Ҳукуматро ба даст гирифтани онон маънои баргаштан ба замони тираю сиёҳи асримиёнагӣ, дар зулмоту маҳдудиятҳои нигоҳ доштани мардум, ба ҳар васила ҷустани гунаҳкорон (албатта ба пешонаи он бечорагон тамғаи кофирӣ зада мешавад) ва бо фатвоҳои дурӯғин дар муҳиту фазои даҳшатангез бӯғи намудани ҳамагуна озодиҳову талашҳои ободкоронаи аҳли ҷомеа мебошад халос. Агар ин тавр набошад, қаро ва ба ҷӣ хотир ҳамфикрону ҳамтабақони гурӯҳи номбурда дар Ироқ 150 нафар занро ба қатл расонид, иддаои онро доранд, ки ин ҳама оғози қор аст.

Беҳуда ДИИШ-ро Президентии мамлакат Эмомалӣ Раҳмон "вабои аср" унвонгузори нанамудааст, ки бо кирдорҳои экстремистонаю террористона меҳаҳанд кишварҳои Осиёи Марказиро дар тарсу ваҳм ва зонунишонӣ пеши ғояҳои пӯчу бемоҳияташон нигоҳдоранд. Саркардагону пешвоёни ин гурӯҳҳои созмонҳо ва аҳзоби "исломӣ" тариқи наворҳои видеоии худсабти ҷаҳонӣ дар ину он ҳамоиш ва ҳатто майдонҳои ҷангию машқу тамрини ҷанговарони тобеи худ баромад карда, шарҳҳои сангини гурӯҳхошонро ба ҳукуматдорон пеш мегузоранд ва ботантана эълон медоранд, ки дар сурати иҷро нагардидани ин пешниҳодоти фалон миқдор биноҳои аҳамияти стратегии давлатӣ доштара тарқонда вайрон месозанд ва фалон теъдод аҳолии осоиштаро бераҳмона қатл мекунанд. Ин аст мақеи идеологии сарони гурӯҳҳои мусаллаҳи исломӣ ва созмону аҳзоби террористӣ, ки имрӯз дар дили миллионҳо мардуми заҳматкаши беғуноҳ тухми тарсу қарос ва даҳшату воҳимаро коштааст.

Хулоса, танҳо ҳаминаро гуфтан лозим аст, ки ақли солим, оғоҳии кофӣ аз дини Ислом ва сиёсати ҷаҳонӣ, доштани донишҳои мукаммали дунявӣ мо ва шуморо метавонад аз ҳама гуна балоҳову мариҷҳои муосиру қадид бираҳонад, дӯст ва душмани ҳақиқиро бишиносонад.

Қурбон АХМАДЗОД

ТЕХНОЛОГИЯҶОИ НАВ МУҚОБИЛИ ИНСОНИЯТ ХОҶАД БУД?

Мудохилаи мошин муқобили офарандаи хеш кайҳост, ки аз доираи кино ва асарҳои тахайюли берун меравад. Прогресси илмӣ-техникӣ ба андозае рушд ёфтааст, ки дар баъзе ҳолатҳо назорати "рафтор"-и робот ёрдамчиҳо дучори мушкилӣ аст.

Майнаи сунъӣ ва ё «автопилот», ки дар тайёраҳо мавриди истифода қарор дода мешавад, аллакай таърихи беш аз чанд даҳсола дорад. Смарткар бошад дар ояндаи наздик дар роҳҳои нақлиётгард ба истеҳсолот ворид карда мешавад, ки дар бештари ҳолат қарори лозимаро худаш қабул хоҳад кард. Агар бархе аз ронандагон ин навгониро ба хушӣ қабул надошта бошанд, муаллифи асари "Humans Need Not Apply" ё "Одамон ба қарор қабул карда намешаванд" Черри Каплан ёдрас мекунад, ки дар сурати дар амалия қорӣ гардидани ин навгонӣ фалокатҳои сада-

маҳои нақлиётӣ бо ба андозаи 80-90 дар сад поин хоҳад рафт.

Мусаллам аст, ки технологияҳои ҷадид аз аввал пеш аз ҳама бо мақсади низомӣ ва барои ҷарбиён офарида мешуданд. Масалан, имрӯз дар ИМА роботе мавриди санҷиш қарор дода мешавад, ки халабон-сарнишини тайёраҳо ба кулӣ иваз карда метавонад.

Феълан зид ва тарафдори ворид шудани технологияҳои нав дар ду сангар қарор дошта, ҷарду ҷониб ҳам бар ақидае мебошанд, ки бурду бохти навоариҳои техникаро вақт муайян хоҳад кард. Дар баробари ин ҷарду гуруҳ аз ба дасти нафарони сияҷкор аз қабиле террористону ифротгароён афтодани техникаи мусирро барои инсоният хавфи асосӣ мешуморанд.

Оё инсоният муқобили сияҷкорон ҳам асбобе ихтироъ мекарда бошад?

КОРШИНОСОН: ПОКИСТОН МЕТАВОНАД КИШВАРИ ДОРОИ ЯРОҚИ ҲАСТАИИ МУҚТАДИР ШАВАД

Мутахассисони ду ташкилоти ҷирфай даъво пеш меоваранд, ки дар Покистон соли 20 адад кулоҳаки ҳастай сохта мешавад.

Бино бар пешгӯиҳои коршиносон, Хазинаяи Карнеги ва Маркази Стимсон агар қор чунин идома ёбад, дар 20 соли наздик Покистон аз ҷиҳати иқтисодии доирони яроқи ҳастай дар ҷои саввум қарор хоҳад гирифт.

Дар ҳисоботи ҷадиди ин сомонҳо оварда мешавад, ки адади мушаққоқи дорои кулоҳақои ҳастаи Покистон метавонад ба 350 расад. Ба чунин ҳад миёни кишварҳое, ки яроқи ҳастай доранд, пас аз Иёлоти Муттаҳидаи Америка ва Федератсияи Русия дар мақоми саввум қарор хоҳад дошт. Дар ҳисоботи номбурда оварда мешавад,

ки дар мусобиқаи ғаний гардонидани яроқи ҳастай ҳамсоя ва рақибҳои доимии он Ҳиндустон низ фаъол аст. Ин дар ҳолат, ки ҷониби Покистон барои яроқи ҳастаи худ сарфи маблағи ҳангуфтро дарёғ намедорад.

Мавриди ёдоварист, ки оғоз аз соли 1998 Покистону Ҳиндустон, ки то ба имрӯз се маротиба муноқишаи калонҷамии низомӣ ба иҷро расонида буданд, худро кишварҳои дорои яроқи ҳастай эълон намуда буданд. Ҳиндустон баробари эълони дорои яроқи ҳастай уҳдадор гардида буд, ки дар ҳолати муноқишаҳои низомӣ дар ҳеҷ ваҷ аз мушаққоқи бо кулоҳақи ҳастай истифода нахоҳад бурд. Покистон бошад то ба имрӯз дар ин масъала хомӯширо авло медонад.

БАШОР АСАД БА ДАСТГИРИИ РУСИЯВУ ЭРОН БОВАР ДОРАД

Президенти Сурия Башор Асад изҳор дошт, ки ӯ ба дастгирӣи Русия боварии комил дорад. Дар ин хусус ӯ ба шабакаи телевизионии "Ал-Манор", ки ба гуруҳи ҷангии "Ҳизбуллоҳ" тааллуқ дорад, изҳор дошт. Башор Асад ҳамчунин будубоши ҷангиёни ин гуруҳро дар хоки Сурия, ки аз ҷониби артиши ҳукумати меҳаманд, қонунӣ хонд. Гуруҳи шиаи лубнонии "Ҳизбуллоҳ" дар қатори Эрон ва Русия яке аз иттифоқиёни асосии ҳукумати Сурия дар даргириҳои кишвар шурӯъ аз соли 2011 мебошад. -Мо нисбати русҳо эътимоди комил дорем, чун онҳо дар мuddати муноқишае, ки инак

чоруним сол дома дорад, дар муносибот бо мо дӯсти ҳақиқӣ буданашонро исбот сохтанд", - гуфт ӯ.

Асад Русияро "кишвари бозғимод" номид ва зикр намуд, ки ИМА баръакси Русия "дар мавриди зарурӣ ба дӯстон ва иттифоқиёнаш хиёнат мекунад". - На дар таърихи Иттиҳоди Шӯравӣ, на дар таърихи Русия онҳо (русҳо) дӯстонашонро нафурӯхтаанд, -изҳор дошт Асад. Башор Асад ҳамчунин афзуд, ки Техрон низ аз шарикони асосии кишвараш махсуб ёфта, созишномаи оид ба барномаи ҳастаи Эрон маъқеи ин кишварро дар арсаи байналмилалӣ қавитар месозад, ки ин ба нафъи Сурия будааст.

ПАПА ФРАНТИСКИС: "МАРГИ МУҶОҶИРОН ТАҶҚИРИ БАШАРИЯТ АСТ"

Папаи Рим Франтискис марги 71 муҷоҷирро дар мошини боркаши партофташуда дар Австрияро маҳкум сохта, ин амали нангинро "таҷқири тамоми оилаи башарият" номид. -"Мо ҳар кадоми онҳоро ба инояти Худованд месупорем", - гуфт ӯ зимни баромадаш дар Рим. Сарвари калисои католикии Рим тамоми ҳукуматдорони ҷаҳониро ба ҳамкори мазбут дар самти пешгирии чунин қиноятҳо даъват кард.

Дар айни замон мақомоти дахлдори Маҷористон (Венгрия) нисбати боздошти шахрванди Булғористон-яке аз 5 гумонбарон

дар марги 71 муҷоҷирон, ки дар дохили мошини боркаше, ки дар роҳ партофта шуда буд, хабар дод. Қабл аз ин оид ба ин қазия се шахрванди Булғористон ва як табааи Афғонистон боздошт шудаанд.

Дар вазъи кунунии ба амал омада, ки рехтани фавҷи муҷоҷирон ба Аврупо давом дорад, сардорони ниҳодҳои қудратии Британияи Кабир, Фаронса ва Олмон ба беҳтар сохтани шароити будубоши муҷоҷирон дар нуқтаҳои қабул дар Юнон ва Италия то охири ҳамин сол даъват сохтанд. Вазири умуми дохилаи Олмон Томас де Мей-

ер, ҳамтои фаронсагии ӯ Бернар Казнев ва сардори Ҷоум-офиси Британияи Тереза Мэй иброд доштанд, ки муҷоҷирон бояд тартиби гирифтани изи ангушт ва расмияти бақайдгириро иҷро намојанд, то ин ки ба таври фаврӣ онҳое, ки ба кӯмак ниёз доранд, пайдо карда шаванд. Сарвазири Фаронса Мануэл Валс изҳор дошт, ки он муҷоҷиронро, ки аз таъқибу муноқишаҳо аз ватанашон фирор кардаанд, бояд Фаронса қабул кунад.

-Тамоми арзҳо нисбати таъмин сохтани паноҳгоҳ бояд фавран дида шаванд, - гуфт ӯ.

Аммо на ҳама кишварҳои аврупоӣ ба қабул кардани фирориён розӣ ҳастанд. Сарвазири Маҷористон Виктор Орбан нисбати муҷоҷирон назари манфиашро изҳор дошт, чун ӯ ақида дорад, ки ин фирориён ба амният, пешрафт ва фарҳанги Аврупо хатар эҷод мекунад. Ҳукуматдорони маҷорӣ бо мақсади гузоштани садд пеши роҳи фирориён дар марзи кишвар бо Сербия девори 4-метрӣ сохта истодаанд.

ИМА АЛАЙҶИ

ЧИН ТАҶРИМОТ ҚОРҶИ КАРДАНИСТ

Ҳукумати Америка аз фаъолияти ҳақерҳои чинӣ изҳори норозигӣ намудааст. Тибқи иттилои рӯзномаи The Washington Post, маъмурияти президент Обама нияти роҳандозӣ кардани "таҳримоти иқтисодии диданашуда"-ро алайҳи ширкатҳо ва як қатор шахрвандони Чинро дорад. Ин таҳримот натиҷаи ҳуҷумҳои кибернетикӣ чинӣ будааст. Гумон меравад, ки дар натиҷаи чунин ҳуҷумҳои компютерӣ баъзе ширкатҳои чинӣ аз амалиёти тижорати ширкатҳои америкой муғризона маълумот гирифтаанд. Аммо, хабар медиҳад, рӯзнома, ҳукуматдорон ҳоло сари қорҶи намудани таҳримот ба қарори қатъӣ наомадаанд. Агар чунин тасмимот сурат бигирад, ин дар остонаи сафари сарвари Чин Си Тсин Пин ба Америка, ки қарор аст моҳи сентябр баргузор гардад, метавонад дар муносиботи ду кишварро сард бигардонад.

Эҳтимолияти пиёда сохтани таҳримот алайҳи Чин аз ҷониби ИМА ҳанӯз аз соли 2013 мавриди баррасӣ қарор гирифта буд. Ожонсии Associated Press бо таъя ба манбаъ дар Кохи Сафед иттилоъ дода буд, ки ҳукумати Америка эҳтимолияти қорҶи намудани таҳримотро он замон роҳандозӣ хоҳад кард, агар муайян гардад, ки ҳуҷумҳои кибернетикӣ ба корхонаҳову дигар ниҳодҳои америкой бо дастгирии бевоситаи Пекин сурат гирифтаанд.

Таҳияи Б.МАЪРУФ ва Д.АЗАМАТ

ҲАНГОМИ ДАСТГИРИВУ ВАҚТИ ИНОЯТ АСТ

"Ду хислат аст, ки ҳеҷ кирдори хубе
болотар аз он ду нест: имон ба Худо ва
судрасонӣ ба бандагони Худо"

Муҳаммад пайгамбар (с)

ИНАК, 50-сол аст, ки мазраи Мирзочӯли тоҷик чабҳаи корзори меҳнат аст. Аҳли заҳмат ин ҷо ним аср разму чадал ба хотири аз дастахор дастагул сохтанро менамоёнд. Ва албатта нақши бунёдкори дастони одамм, нишони ободу зебои худро дар ин макон сол аз сол бештар назаррас месозад. Деҳқон имрӯз пайи иҷрои нақшаи панҷсолаи шӯравӣ заҳмат намекашад ва ё ӯ чоряккор ё худ ҳаштҷоркор намебошад балки соҳибу истифодабарандаи мутлақи киштзор аст. Ба дӯши деҳқон пардохти ночизи андоза заминро об буда, боқӣ фоидаи аз деҳқонӣ ба даст овардаи ӯ бахри харҷу беҳдошти рӯзгори хеш сарфа мегардад. Аз баракати кишоварз бозору растаҳо саршори маҳсули ранҷи деҳқон мегардад. Арзониву амонӣ боиси он мешавад, ки мардум ба ободкориву созандагӣ ба ҷавонмардиву саховатмандӣ ба лутфу иноят даст дароз намоянд. Аз шарофати як нафар марди саховатпеша меварданд садҳо нафар баҳра бардоранд. Ва агар ин гуна ҷавонмардон садҳо нафар ва ё ҳазорҳо нафар бошанд, ҷамъият ҳаққо, ки нуран-алонур хоҳад шуд.

Аз бобати хайру саҳо ва иноятпешагӣ ин бора меҳодам тавсифи пирамардери ба аҳли байташ намоям, ки миёни мардуми Зафаробод бо ҳалолкорном баровардаанд. Сухан ин ҷо аз Ҳоҷӣ Наимқасоб меравад, ки баъд аз вафот дувоздаҳ нафар фарзандони солеҳро ҳамчун сарвати Ҳоҷӣ Наимқасоб аз ҳаёли дидагони мардум дур намегардад. Бо вучуди нозук будани касби қасобӣ, ки гӯшт ҳаргиз бе устухон намешавад, Наимқасоб ҳангоми фуруши гӯшт ба вазир фақир аз нуқтаи назари имону инсоф менигарист. Ва касе аз муштариён аз хидмати Ҳоҷӣ Наимқасоб гилагузори дилмонда набуд. Нони ҳалол, дуои неки падар ба иҷобат расид, ки ҳоло дувоздаҳ нафар ҷигарбандони ӯ дар хидмати халқу ҷамъият ҳастанд. Ва то ҳол анъанаи хушдор додани волидон, ки "гӯштро аз писарони Ҳоҷӣ Наимқасоб харед" идома дорад.

Поси хотири падар ва номи неки ӯро ҷигарбандонаш бо рафтори кирдори нақӣ хеш ҳусни давом мебахшанд, ки ин гуна устуворӣ дар идомаи кори падар ба ҳар воҳисса мегардад. Зеро посҳои хотири волидон, дӯстон баъд аз гузашти эшон амалест душвор ва марбут ба иродаву имон хоҳад буд. Чӣ гуна, ки ҳазрати абулмаъонӣ Бедил мефармояд:

Ба дил гуфтаи кадомин шева
душвор аст дар олам,
Нафас дар хун тапиду гуфт,
поси ошноӣ!

Ёду хотири Ҳоҷӣ Наимқасоб

собрӯ дӯсти бегарази ӯ, яке аз фотеҳони Мирзочӯли тоҷик Муртазо Мастоноӣ, ки наздик ба синни мубораки ҳаштод мегардад, ба неки пос дошта, нақл менамояд: - "Наим-қасобро мо на ҳамчун қасоб эҳтиром менамудем, балки ӯро мардум ба хотири инсонии шариф будан, меҳрубониву ҳалимиаш дӯст медоштанд. Ӯ шарики мардум буд. Ҳоло фарзандонаш номбардори ному идомадихандаи кори падаранд..."

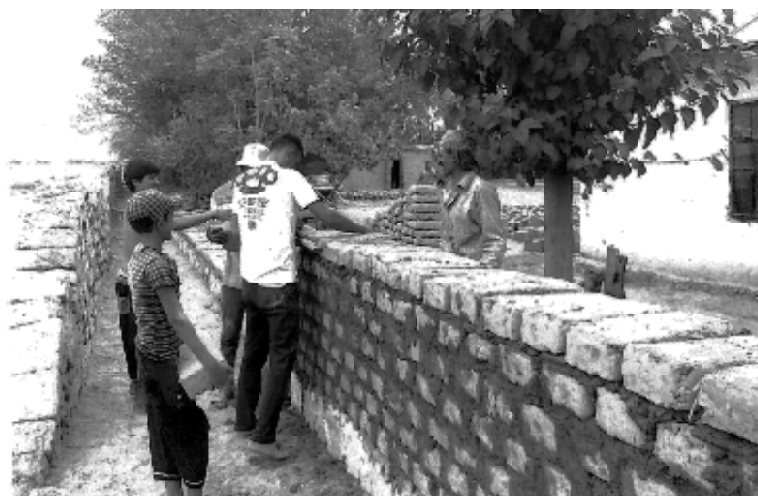
Соли гузашта дар арафаи оғози соли хониш писарони Ҳоҷӣ Наимқасоб кӯчае, ки қиблагоҳашон дар он иқомат дошт ва дар он дабистони рақами 22-и шаҳраки Зафаробод ҷойгир аст, аз ҳисоби маблағгузории худ мумфарш намуданд. Пас аз он, ки бо ҳолдонҳо ҳамсӯҳбат шудам, ки ин амали хайр чӣ гуна сурат гирифт, посух ёфтам, ки ин амали хайри пӯшида, бе ягон далолат, аз ҷониби фарзандони Наимқасоб ба маблағи 50 ҳазор сомонӣ ҳиссагузори шудааст. Кӯчаи мумфаршу зебо, ҳоло ба исми Наимқасоб номгузори шудааст. Толиби ин мавзӯ шудани банди он аст, ки соли қорӣ ба истиқлоли 50-солагии фатҳи Мирзочӯли тоҷик, Мақомоти ҳокимияти маҳал иқдом гирифтааст, ки бо ҳамастии сокинони ноҳияи Зафаробод кӯчае хибонҳои шаҳраки маҳаллоро ободу мумфарш намояд. Ва албатта ин қадами ободӣ феълан оҳиста-оҳиста гузашта мешавад. Вале мутаассифона ҳама дар ин амали хайр, ки ба манфиати умум аст, панҷаи иноят во намесозанд. Пас ин ҷо месазад аз фарзандони шодравон Наимқасоб дарси ибрат омӯхт. Кори хайр ин амалест, ки боёд бе далолат ва талаби касе сурат гирад. Бе ифшои матлаби хеш, ки пайи ин амалҳои хайр чизе менависам, бо яке аз пайвандони Наимқасоб, Уммат сари роҳ сӯҳбате доштам. Фурутанӣ ва хоксориҳои ин мард маро ба ҳайрат ангехт. Вақто ки ба ақо Уммат дар бораи мумфаршсозии роҳи кӯчаи қиблагоҳашон ҳарф задам, ӯ якбора ваҷоҳаташ тағйир ёфта, тақрор ба тақрор, - «ин амале нест, ки мо қор занемун миннат гузорем», - гуён ба сӯҳбат хотима гузошт.

Қурбонат шавам, бародар,
ки ҳоло афроде ҳастанд,
ки хиштеро болои хиште нагузошта,
даъвии ҷавонмардиву саховатмандӣ менамоёнд.

Иқдоми хайре, ки Мақомоти иҷроияи ноҳияи Зафаробод пайи ободии роҳҳо мегузорад, албатта берун аз инояту саҳои ҷавонмардони Мирзочӯли Тоҷик нахоҳанд монд. Фаромӯш набояд кард, ки 25 декабри соли қорӣ 50-умин солгарди фатҳи Мирзочӯл ва таъсисёбии ноҳияи Зафаробод таҷлил хоҳад гашт. Аминам, ки то ин сана бо нерӯи ҷавонмардон, ки 50-сол муқаддам чуле буду имрӯз ба гулистон бадал шудааст, дар ин макон бунёдкориҳои зиёде ба ҷо оварда мешаванд.

Кайхони СҶФӢ

Қариб даҳ сол қабл дар байни чӯл як деҳаи хурдери дида будам. "Инҳо аз Бадахшон омадаанд" - гуфта сокинони ин деҳаро бо мо шинос карданд. Ҳамон сол бо муҳочирони аз Бадахшон омада шинос шуда, аз қору борашон ошно шуданро дар дил орзу карда будам.

"Бадахшон"-и хурд Чӣ ҳол дорӣ?

ЧАНДЕ пештар ин нақшаи ман амалӣ гардид. Бо ҳамин мақсад аз шаҳр ба ҷануб - ба ноҳияи Кубодиён рафтам. Сабукрав пас аз дуним соат маро ба маркази ноҳия расонид. Макони муҳочирон боз қариб панҷоҳ километр дуртар дар қисмати ҷанубии ноҳия, дар совхозии "Тоҷикистон" ҷойгир будаст. Баъди як соати ба роҳ баромаданамон чӯл сар шуд. Қор тараф рег, қой-қой янтоқ ва ёвшаҳо намоен. Аз як тараф қаторкӯҳҳо ва аз тарафи дигар дарёи Қофарниҳон.

Ронанда "ана шумо кофтагӣ қой" гуён миёни чӯлро нишон дод. Деҳае, ки чанд сол пеш дида будам, ба кулӣ тағйир ёфта, манзара тамоман дигаргун шуда буд. Аз дур як манзараи сабуз зебо намоен буд. Қар як хоҷагӣ аз хонаҳои хурд иборат буда, бисёр ихчам ва зебо сохта шудааст. Ҳавлиҳои тоза-ву озода, қариб ҳар кадомаш аз гулзор иборат аст.

Дар ҳавли якуми кӯча чашмам ба сохтмон афтид. Соҳибхона табассумкунон ба пешвозам баромад.

-Бахайр, меҳмон, - гуён ба хонааш таклиф кард. Бо қор писараш иморат сохта истода будааст. Ҳамсараш низ омада ба хона даъват кард.

-Номам мулло Муборакшочон! - бо шӯҳи шинос кард худро муаллими синфҳои ибтидоӣ...

Ман низ шӯҳи кардам:

-Барои ҳамин шух будана-

тон янгамулло ошиқ шуда, аз пасатон муҳочир шудааст.

-Не, не, ҳаргиз ман ошиқ шудаму ба ҳоли қонаш намонда хонадор шудам...

Ин маҳаллаи муҳочиронро Наврӯз номиданд. Чи қадар номи муносиб ва рамзӣ.

Раиси маҳалла Вазирбек Авазбековро ёфтнам онқадар душвор набуд. Хонааш дар назди мактаб будааст. Ақои Вазирбек марди хушмуомила ва суҳбаторо будааст.

-Соли 2001 яку-якбора кӯч бастем, - гуён суҳанаширо сар кард раиси маҳалла.

-Дар аввал 56 хоҷагӣ буд, - гапашро идома дод ақои Вазирбек. - Ҳозир 43 хоҷагӣ мондем. Шумораи аҳоли 327 нафар. Қар як хоҷагӣ 15 сотиҳи замини наздиҳавлигӣ дорад. Полизу сабзавот мекорем. Боғ низ кардем. Ҳукумат мактаб сохта дод.

Дар ҳақиқат, бинои мактабро дида бисёр хушнуд гаштам. Дар ин мактаб пештар 127 талаба меҳондааст, ҳозир бошад аз онҳо 80 нафар толибилм мондааст. Ба онҳо ёздаҳ нафар устодон сабақ медиҳанд. Дар деҳа ғайр аз мактаб як бунгоҳи тиббӣ буда, ба нигоҳ доштани саломатии аҳоли хизмат мекунад.

Аз ақои Вазирбек илтимос кардам ки як оилаеро тавсия диҳад, ки бо онҳо шинос шавам. Он кас бо камоли мамнуният оилаи Мирзоёвҳоро пешниҳод кард. Ақои Садоқат Мирзоёва хатмкардаи Донишгоҳи давлатии шаҳри Хоруғ будааст. Ӯ со-

биқаи қори бистсола дошта, дар вазифаҳои раиси ҷамоат ва директори мактаб қор кардааст. Ҳозир бошад, ҷонишини директори мактаб. Ақои Садоқат ва ақои Гулмаҳмад қор дустардоранд, ки се нафари онҳо соҳиби маълумоти олии буда, касби модар - омӯзгориро интихоб кардаанд.

Дар маҳаллаи мазкур бо дастгирии созмонҳои байналмилалӣ ду ҷои обқашӣ сохта шудааст, ки аҳолиро бо оби нӯшоки таъмин мекунад.

Дар маҳаллаи Наврӯз бо Назар Карамхудоев ном ҷавонмарди бистсола шинос шудам. Вай дар шаҳри Душанбе қор мекардааст. Қар моҳ як маротиба ба хонаашон меояд. Аз деҳаи Наврӯз 25 нафар ба Федератсияи Русия ба мардикорӣ рафтаанд. Аҳолии деҳа камшумор бошад ҳам, 15 нафар дар мактабҳои дигар маҳаллаҳо ба омӯзгорӣ машғул ҳастанд. Ҳашт нафар бо сабукравҳои худ ба мусофиркашӣ машғуланд.

Дар интиҳои сӯҳбат аз ақои Вазирбек аз камбудҳои қойдошта пурсон шудам. Ӯ чунин посух дод, ки дар деҳаи муҳочирон-Наврӯз як камбудӣ аст, ки ҳар сол моҳҳои феврал, март ва апрел аз нарасидани оби ошомиданӣ танқисӣ мекашем ва мардум обро бо машин мекашонанд.

-Дар маҳаллаи мо қариб ҳар оила молҳои шохдор ва гӯсфанддоранд. Дар замини наздиҳавлиги худ помидору картошка ва дигар зироатҳои полизӣ кишт мекунад. Меваҳои себ, шафтолуву ангурамон шарбатдор аст. Дар оянда Худо хоҳад аз ин ҳам хубтар зиндагӣ мекунем, - сӯҳбатро хотима дод раиси маҳалла В. Авазбеков.

Дар ҳақиқат, дар оилаи ақои Садоқат ангури бисёр ширини болаззатро чашидам.

Деҳаи муҳочирон - Наврӯз маро бо боғу роғаш, кӯчаву гулгаштҳояш аз ҳама муҳим бо одамони наҷибу ҳимматбаландаш мафтун кард.

Дилам бо ту. Наврӯз, ман албатта ба оғӯшат бармегардам!...

Маҳмуд МУҲАММАДИ,
ноҳияи Носири Хусрав

ШИОРҶО, ШИОРҶО...

Тибқи ривояте Доро шаҳре сохт, ки дар он танҳо одамоне сокин мешуданд, ки мактаби маҳсули шаҳришиниро ёдмегирифтанд. Шаҳри ҳаёлии нависандаи тахайюли Айзек Азимов низ макони зисти одамони донову оқил буд. Имрӯз маҳз шаҳрҳои пойтахти кишварҳои дунё Вашингтон, Лондон, Абудабӣ, Остона, Стокгоlm ба тасвири Доро ва Айзек Азимов шабоҳат доранд.

Сокини пойтахт будан дар баробари ифтихор масъулият, фарҳанги волои шаҳришинӣ, низоми саҳти рафторро тақозо мекунад. Ҳанӯз 12 солқабл раиси шаҳри Душанбе Маҳмадсаид Убайдуллоев Эълониҳои сокини пойтахтро, мунташир карда буд. Ва ҳеҷ кас инкор карда наметавонад, ки рушди шаҳр, тағйири мусбати бархурди шаҳришинӣ, оромӣ ва осудагии шаҳри Душанбе аз ҷумла захира ва талошҳои шаҳрдори аввали Тоҷикистон М.Убайдуллоев мебошад. Дар шаҳре, ки тарҳи он солҳои 50-ум бо зарфияти 300 ҳазор аҳоли қашида ва сохта шудааст, имрӯз гунҷонидани 800 ҳазор аҳоли ва илова бар ин меҳмонон кори басо мушкил ва заҳматталаб аст. Афзоиши саронаи Душанбе тахминан 25 фоиз буда, аз ҳисоби таваллуд 60 дарсади он муҳоҷирони деҳотӣ ҳастанд. Ин қишр табиист, ки маърифати маишии шаҳришиниро ҳеле дерёд мегирад. Ва кӯшиш мекунад, ки пораи зиндагии деҳро ба шаҳр кӯчонад. Ба ҳамин сабаб буд, ки дар хиёбону маҳаллаҳо танӯрхонаҳо, оғилхонаҳо ва қатҳои истироҳат сохта шуданд. Барои ин ду сол пеш баъзан модагову бузугсфанд дар пушти майдони 800-солагии Москва низ мечариданд. Аҳсан ба роҳбаре, ки танӯри деҳотиро шикасту подаи шаҳрро ба чароғҳои берун аз шаҳрбаргардонд.

Агарчӣ акнун гиреҷҳо ва монеаҳо дар муҳити тозагии шаҳри мо камтар шуда бошанд, боз ҳам чизҳои дигар, ки ба ҳамон одати деҳнишинӣ иртибот доранд, ба ҳусни дилорои Душанбе доғ меоранд. Ин аст, ки вақтҳои охир атрофи паст будани маърифати шаҳрвандии аҳоли, ба хусус сокинони пойтахт зиёд суҳан меронанд ва аксар вақт аҳоли тамоми гунохро ба сари масъулин бор мекунад. Иддао ин аст, ки аз хизматрасонии нақлиёт сар карда, то кашондани партову дигар хизматрасониҳо дар пойтахт ба талабот ҷавобгӯ нестанд. Воқеан, ин мушкилот ҳаст, вале оё ба ин фақат масъулон гунаҳкоранд? Аҳоли чӣ? Умуман, бо кадом роҳҳо дар шароити кунунӣ маъ-

ИДГАРДАК НЕСТ...

рифати шаҳрвандии аҳолиро баланд бурдан мумкин аст. Имрӯз дар ҳар гӯшаи шаҳр ба чашм шиорҳои "Сокини пойтахт будан ифтихори бузург аст", "Маърифати шаҳрвандиамонро боло мебарем" ва ғайраву ҳоказо ба чашм меҳӯранд. Метавон гуфт, ки ин шиорҳо умри чандсола доранд. Шояд ҳамсоли истиқлолияти кишварамон бошанд. Агар ҳамсоли истиқлолияти кишварамон ҳастанд, дар тӯли мустақилият иншооти зиёде дар шаҳру навоҳии ҷумҳурий ва ҳудуди пойтахт ба истифода дода шуда, симои пойтахтро ба кулли дигар сохтанд. Бо ин иншоот аъён тоҷикон мефаҳранд. Аслан, чаро мо чунин фахреро аз сатҳи маърифати шаҳрвандии аҳоли карда наметавонем.

маҳрум сохтаем. Тасаввур кунед, ки аксар партовгоҳҳо дар назди мактаб ва боғчаҳо сохта шудаанду дар ҳолати ташвишвар қарор доранд. Аз назди ин партовгоҳҳо ҳар субҳу шом кӯдакҳо гузашта ба мактаб ва боғча мераванд. Назди биноҳои хонаҳо партов, кучаву паскӯчаҳо пури партов, на гулу гиёҳ ва на сабзае. Ҳатто майдончаҳои боғчаҳо на сабза доранду на ҷойи оббозӣ ва на рег. Боғчаҳо гӯё дар шаҳр фақат барои онанд, ки як мураббӣ ва як доя барои чанд соате, ки падару модари кӯдак дар кор ҳастанд, ўро нигоҳубин кунанд, чӣ хел нигоҳубин маълум нест. Барои он ки меъёрро худи Вазорати маориф вайрон кардаасту низомномаи соҳаи маориф оид ба боғчаҳои бачагона беимзои сохторҳои дахлдор, маҳсу-

қадр ва саломатии худро эҳтиёт бояд кард, шояд он дар зехнаш чун нақше дар санг ҷо мегирифт. Дар маҷмӯъ, вазъ чунин аст, ки шаҳрвандоне, ки 22-23 сол пеш ба шаҳр омаданд, дар тӯли ин солҳо маърифати шаҳриашонро боло набурдаанд. Оё дар 23 соли дигар метавонанд рафторашонро тағйир дода, аз сокини пойтахт будан ифтихор кунанд?

ҶАР РҶЗ ИДГАРДАК НЕСТ!

Сарвари давлат борҳо дар баромадҳои хотирашон намуда, ки вазъи хизматрасонии ошхонаву тарабхонаҳо дар кишвар ба талабот ҷавобгӯ нест ва сайёҳоне, ки ба кишвар меоянд, аз он нигаронӣ мекунанд, ки на ҳама ошхонаҳо ба талаботи санитарӣ ҷавоб медиҳанд. Дар ин ҷо дар бораи ошхонаҳои сари роҳии берун аз маркази пойтахт чизе намегӯем. Мавзӯи баҳси мо маърифати шаҳрвандии аҳолии пойтахт аст. Имрӯз дар пойтахт ошхонаву тарабхонаҳо чун занбуруғи баъди борон зиёд шудаанд. Як қисми ин ошхонаҳо ба талаботи санитарӣ умуман ҷавоб намендиҳанд. Албатта, баъзе аз ин ошхонаву тарабхонаҳо низ нафаре сохтааст, ки дар яке аз кӯчаҳои шаҳр, дар ягон боғча ва ё мактаби ин шаҳр бузург шудааст ва дар кӯдакӣ аз зебӣ ва тозагӣ бенасиб мондааст. Ва барои ӯ муҳим нест, ки вазъи санитарии ошхона дар кадом ҳол аст. Муҳим, ки даромад ба даст орад.

ИЛЛАТИ БЕНИЗОМӢ ДАР ЧИСТ?

Сардухтури Маркази санитарӣ-эпидемиологии шаҳри Душанбе Абдуманнон Ҳабибов мегӯяд, ки решаи ин мушкилот аз паст будани маърифати санитарии мардум ва надонистани ҳуқуқҳои сарчашма мегирад. Мардум мебинанд, ки сатҳи хизматрасонӣ дар ошхонаву тарабхонаҳо паст аст ё умуман ба талабот ҷавоб намендиҳад. Мебинанду аз ҳуқуқи хеш дифоъ намекунанд. Ҳатто ба ҷое шикоят намебаранд. Ба ғайр аз маркази санитарӣ - эпидемиологии шаҳри Душанбе, дар пойтахт сохторҳои дигар аз раёсати "Тоҷикматлубот" сар карда, то

Дар назди ҳар як боғча ё мактаб биноҳои истиқоматӣ ҷо гирифтаанд ва ҳарчанд фарзандони бошандагони ин биноҳо дар боғча ҷой гирифта бошанд ҳам, шаҳрвандонро ифлос будани гирду атрофи боғчаҳо ба ташвиш намеорад.

Ва чаро фарҳанги сокинони Душанбе азиз ба ҷойи баланд шудан рӯз ба рӯз коста мегардад? Чаро дар зарфи 24 соли истиқлолият сокинони Душанбе одобу ахлоқи шаҳришиниро ёд нагирифтаанд? Чаро шиорҳое, ки дар боло гуфтем, дар тарбияи маънавии сокинони пойтахт нақшро бозида натавонистанд? Шояд сабаб он аст, ки мо ба шиорпартоӣ одат кардаем ва фикр мекунем, ки бо навиштани шиор дар нақлиёт ва дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ вазифаи худро иҷро кардем. Ҳол он ки маърифати шаҳрвандии аҳоли аз дӯстдоштани Ватан, арҷ гузоштан ба обу хок, сабзаву гиёҳ ва тамоми сарватҳои табиӣ он замина мегирад.

ХИШТИ АВВАЛ ЧҶН НИҲАД МЕЪМОР КАЧ...

Ҳоло дар кишвар аз ҳама табақаи осебпазир кӯдакони, мо дар баробари он ки барои кӯдакон дар ҷумҳурий чизе истеҳсол намекунем, онҳоро аз дида ни ҳамин зебоиҳои атроф низ

сан маркази санитарӣ-эпидемиологӣ рӯи кор омада аст. Мувофиқи Низомнома дар ҳар гурӯҳ бояд аз 12 то 15 кӯдак бошад, аммо имрӯз баҳар гурӯҳ то 30 кӯдак ҳам мегаранд. Хуб, ин мавзӯи суҳбати дигар аст, Аммо оё як мураббӣ ва як доя метавонанд бо 30 кӯдак дар бораи тозагӣ, ҳифз кардани ҳайвоноту гулу бутта суҳбат кунанд. Албатта, ин аз имкон берун аст. Ин аст, ки кӯдакон на фақат бераҳму шафқат тарбия меёбанд, балки ба иншооти сохташуда низ муносибати хуб надоранд ва чизи обод дар як муддати кӯтоҳ ба харобазор табдил меёбад. Воқеан ҳам чун хишти аввалро қач мегузоре, то ба охир бо ҳазорон мушкилот рӯ ба рӯ ҳастем. Мисоли оддӣ, агар аз кӯдакӣ тарбия меодем, кӯдак партовро дар ҳар кучое, ки рост ояд, намепартофт. Агар тавассути бозиҳои ҳархела ва чорабиниҳои гуногун ба кӯдак мегуфтанд, ки ин кораш хато аст ва меҳнати дигаронро

Агентии "Тоҷикстандарт" метавонанд дар ин кор ба сокинони пойтахт кӯмак расонанд. Аммо мардум муроҷиат намекунанд. Сари ин масъала чандин бор баҳс ҳам шуда буд. То аҳоли қонун "Дар бораи ҳифзи ҳуқуқи истеъмолгарон" ро наомӯзад, муроде ҳосил нахоҳад шуд.

Имрӯз дар шаҳри Душанбе наздики 800 ҳазор аҳоли зиндагӣ мекунад. Сохтори мо бошад, ҳамагӣ 17 нафар коргар дорад. Ба санҷиши муассисаҳои хоҷагидор сару кор дорем. Умуман, аз рӯи қонун дар 6 моҳ як бор ҳуқуқи санҷидани ин ё он иншоотро дорем. Соҳибони сохторҳои хизматрасонӣ аз қабилӣ ошхона барои зиёд кардани мизочони худ бояд кӯшиши зиёд ба ҳарч диҳанд ва камбудихоро барқарор созад. Шояд солҳои пеш буданд, нафароне, ки барои кисаи худ зуд-зуд ин ё он корхонаро аз санҷиш мегузaronанд, вале бо омаданам ба вазифаи сардухтури назди коргарҳои марказ чунин шарт гузоштам, ҳар рӯз идгардак нест ва санҷишро дар доираи қонун ба роҳ монанд.

ИЛОҶИ ВОҚЕАРО ПЕШ АЗ ВУҚҶ БОЯД ҶУСТ

Ҳоло кӯчаҳои шаҳр, гирду атрофи биноҳои пойтахт аз партов пур шудааст, ҷуйборҳо низ вазъи баде доранд, мардум аз мушу калламуш ва пашша шикоят мекунанд. Дар баробари ин намояндагони дигар давлатҳо баъзан тоҷикро механданду таъна мекунанд, ки ҳама ба асри 21, асри технологияи нав қадам гузошта, сайёраҳои дигарро кашф мекунанд. Барои тоҷик бошад, ин аср, асри кирми меъдаву рӯда ва бемориҳои гуногуни сироятӣ боқӣ мемонад. Ҳатто сиёсатмадори машҳури рус Жириновский дар як барномаи телевизионӣ таъна аз кирми меъдаву рӯда доштани мардуми тоҷик ва манбаъи бемориҳои сироятӣ буданамон кард. Ва нафари дигаре нақл кард, вақте ҷавонҳои тоҷик барои хондан ба яке аз шаҳрҳои Украина рафтанд ва дар он ҷо аз ташхиси тиббӣ гузаштанд, ташхис нишон дод, ки ҳамагӣ мубталои бемории кирм буданд. Ин албатта барои миллати мо бадбахтии бузург аст. Яъне мо имрӯз бо дасти худамон барои худамон ва ҳатто барои наслҳои ояндаамон гӯр меканем. Чунки имрӯз модари тоҷик, модаре, ки худро сокини ифтихори шаҳри Душанбе меҳисобад, боре андеша намекунад, ки чаро фарзандаш ба бемориҳои гуногуни сироятӣ гирифтормешавад, чаро дар бачаҳо ҳам бемории диабетӣ қанд, ки духтурҳо дар ин бора хомӯшанд, рӯ ба афзоиш аст. Намедонам, то чӣ андоза ин воқеият дорад, ки ҳатто кӯдакҳои панҷсола мубталои ин беморӣ гаштаанд. Дигар ин ки чаро қисми зиёди кӯдакони тоҷик асабӣ ҳастанд, кундзехн ҳастандурасҳоро аз худ карда наметавонанд, ё чаро аксарияти кӯдакон бо бемории фишори мағз (черепное давление) ба дунё меоянд. Чист сабаби ҳамаи ин бемориҳо?

Духтурон мегӯянд, аксари ин бемориҳо аз сабаби риоя нашудани гигиенаи шахсӣ ба амал меоянд.

Чун падар ва модари тоҷик, ки сокини пойтахт будан барояш ифтихори бузург аст, ба ҷойи гулзору сабззор кардани гирду атрофи бино, ки то фарзандаш дар муҳити зебоипарастӣ ба воя расад, аз ошёнаҳои боло партовро ба поён мепартоянд. Гирду атрофи бинои истиқоматири пури партов мекунад боз фарзандашро ҳам ба ин шарик мегардонад. Тангаи охиринашро барои харидани дору сарф мекунад боз ҳам фикр намекунад, ки аз кучост ин беморӣ. Пештар дар бораи ифлосии гирду атрофи мактаб ва боғча навиштем, ки кӯдакон зебоиро намебинанд. Дар назди ҳар як боғча ё мактаб биноҳои истиқоматӣ ҷо гирифтаанд ва ҳарчанд фарзандони бошандагони ин биноҳо дар ин боғча бошанд ҳам, шаҳрвандонро ифлос будани гирду атрофи боғчаҳо ба ташиш намеорад. Ҳоло ягон бор мушоҳида накардам, ки сокинони маҳаллаҳои назди боғча ба ҳашар баромада гирду атрофи мактаб ё боғчаро тоза карда бошанд. Онҳо намекунад. Ин корро кормандони боғчаҳо ба ҷойи тарбия ва нигоҳубини фарзандони онҳо мекунад. Ҳар шанбе дар боғчаҳо шанбеги аст. Кормандони боғчаҳо он қадар маоши кирой ҳам намегиранд, аммо ба ҳашар мебароянду тоза мекунад. Тоза мекунад барои чанд соате. Бо фаро расидани шаб мардум партовро оварда дар назди боғчаҳо мепартоянд. Афроде, ки фарзандонаш дар ин боғча ҳастанд. Пас чӣ гӯем. Гуноҳ дар шаҳрдорӣ аст, ё дар сокини пойтахт?

Бояд гуфт, ки паҳлӯи дигари ҳал нашудани ин мушкил он аст, ки барои ифлосии назди бинои мактаб ё боғча масъулини боғча ё мактабро ҷарима мекунад. Барои ифлос будани гирду пеши биноҳо бошад, шаҳрвандро ҷарима намебанданд. Чунки дар қонун муайян нашудааст. -- Мо ҳам ҳуқуқи ҷарима кардани аҳолиро надорем, -мегӯяд сардухтури маркази санитарии эпидемиологӣ А. Ҳабибов.-Баръакс, мардум партовро мепартоянд ва боз моро гунаҳкор мекунад, ки чаро онро сари вақт нагирифтём ё безарар нагардондем. Дар вақти корҳои фаҳмондадиҳӣ ҷангу хархаша мебардоранд, ки "хонаи худам" аст, чи коре ки хоҳам мекунам. Пас, чаро барои нест кардани мушу калламуш, пашшаву хомӯшак ва дигар зараррасонҳо, ки боиси бемориҳои гуногуни сирояткунанда мегарданд, дар хонаи худаш иқдом намекунад?

- Кормандони Маркази санитарии эпидемиологӣ ҳам мисли момодоя, хирург, дандонпизишк ва ҳоказо духтур ҳастанд, - меафзояд Ҳабибов. Дар бораи насли солим ва ҷомеаи солим зиёд мегӯянд. Дар ин ҷо суолеба миён мейад ҷомеа кай солим меша-

вад? - Посухи ман ҳамчун духтур ҳамин аст, замоне, ки худӣ мардум солим буданашонро хоҳанд. Агар мардум дарк кунанд, ки ҳар як беморӣ илоҷи пешгирии дорад. Ҳақиқатан ҳам, ҳар як дардро пеш аз духтур худӣ шах пешгирии карда метавонад. Бо ҷарима бастану ҷазо додан намешавад, то ҳар кас масъулият ҳис накунад. Падару модар барои бехатарии ҳаёти фарзанди худ, ошпаз барои ғизои безарар, ронанда барои мусофир ва ғайра. Бехуда намегӯянд, ки "бо як гул баҳор намешавад". Бояд як чизро ба инобат гирифт, ки дар сохтори ҳар як давлат, сохтори санитарӣ- эпидемиологӣ аввалиндараҷа аст. Агар ин хел намебуд, тақдири мардуми тоҷикро шахсоне аз берун мисли Онищенко ҳал намекарданд.

Воқеан, ҳоло дар Тоҷикистон аксари ваколатҳои сохтори санитарӣ- эпидемиологӣ ба дигар сохторҳо дода шудааст, ки ба ҷойи духтурон муаллим, муҳандис, корманди андоз ва дигар соҳа кор мекунад. Ин аст, ки фаъолияти соҳа ба дараҷаи зарурӣ пеш намеравад.

Агар барои мо насли солим ва ҷомеаи солим зарур бошад, бояд ба баланд бардоштани маърифати шаҳрвандии аҳоли бештар аҳамият диҳем ва чуноне, ки дар боло ишора кардем, фақат бо шиорҳо ва барномаҳои рӯи қоғазмонда ин мушкилот ҳал нахоҳад шуд. Пас, роҳи дигари ҳалли ин мушкилотро бояд ҷуст.

САЙР БА ДУШАНБЕИ СОЛИ 2050

Имрӯз пойтахтҳои маъруфи дунё рамз,гимн ва парчами алоҳидаи шаҳр доранд.Пойтахтҳо асосан барои равобити дипломатӣ, қабули ҳайатҳои расмӣ, макони табдирҳои расмӣ ба иборати шаҳрҳои протоколӣ аз шаҳри аҳолинишинҷудо мешаванд.Ба тадриҷДушанбе низ бояд ба ин роҳпеш равад.

Суръати имрӯзаи бунёдорихи Душанбе далолат мекунад,ки дар 10 соли оянда он боз ҳам навару замонавӣ қомат хоҳад афрохт.Дар 5 соли охир дар Душанбе бино ба ҳамон миқдоре ,ки дар 20 соли Иттиҳоди Шӯравӣсохта буданд,бунёд гардидааст.

Агар 800 ҳазораҳоли як чӯбчаи гӯгирд партоянд,ин 5 тонна партов мешавад,агар ин миқдор мардум як партови кӯчаро бардорад, шаҳри мо покизатарин пойтахт хоҳад шуд.

Собиқ мири шаҳри Техрон Аҳмадинажд замоне гуфта буд: "назофату покизагии шаҳр нишон покизагии сокинони он аст"...

Мо чӣ бояд гӯем?!

Мавҷудан СОҲИБНАЗАР

ТОҶИКИСТОН ВА ТАМОҶОЛИ ТАҒИРЁБИИ ИҚЛИМ

Офатҳои табиъзери таъсири омилҳои гуногун ба амал омада хисороти зиёд ба бор меоранд.Соли чорӣ гар ҳудуди кишварамон бахусус ноҳияҳои ВМКБ, Рашт, Нуробод, Мастчоҳ, Панҷакент, Айни як зумра офатҳои табиӣ ба амал омаданд.Агар ба гузаштаи начангон дур назар намоем, равшан мегардад, ки масоили мазкурқариб 20 сол мешавад, ки гар кишвари мо бо диги пажухиш аз лиҳози тамоҷоли тағирёбии иқлим ва ангеизиши офатҳои табиӣ таҳқиқ мешавад.

ИНЧО набояд фаромӯш кард, ки системаҳои экологии кӯҳсор нозук буда, онҳо ба ҳамаи тағйирот ҳассос мебошанд. Дар минтақаи Осиёи Марказӣ дар садаи XX ду масоили экологии глобалӣ тавҷеҳ ташаққул ёфтанд. Хушкшавии баҳри Арал ва обшавии пиряхҳо. Тоҷикистон пешоҳанги бисёр масъалаҳои глобалӣ дар самти дастрасии аҳоли ба об ва ба ин васила ба роҳ мондани рушди устувори ҳамаи мамлакатҳои ҷаҳон дар раванди тағирёбии иқлим мебошад. Азбаски баҳрогзории иқтисодии ҳар як кишвар нахуст аз рӯи захираҳои обу замин гузаронида мешавад, бинобар ин ҷо моро зарур аст, ки мавқеи Тоҷикистонро дар ин самт бо далелҳои мушаххас арзёбӣ намоем. Дарвоқеъ, масоҳати Тоҷикистон 142,6 ҳазор км2 буда, 93% -и он кӯҳсор мебошад. Тибқи арзишҳои илмӣ 80%-и ҳудуди кишварамон ба минтақаи фаъоли семикӣ ва 60%-и он ба минтақаи сел, тарма ва ярч тааллуқ дорад. Умуман 85000 км2 ҳудуди Тоҷикистон ба мавзёҳои сел, тарма ва ярч мансуб мебошад.

Далели мазкур моро водор менамояд, ки аз нигоҳи дигар воқеа ба мавқеи географии кишварамон зуҳуроти ин масъаларо арзёбӣ намоем. Далелҳои илмӣ-нишон медиҳанд, ки зиёни офатҳои табиӣ дар Тоҷикистон ҳамасола тақрибан 70%-и ММД-ро ташкил медиҳад. Ин нишондод дар Қирғизистон 20% ва ҷумҳуриҳои Ўзбекистон, Қазоқистон ва Туркменистан фақат 5%-ро ташкил медиҳад.Офатҳои табиӣ дар Тоҷикистон солҳои 2000-2005 бештар аз 223,5 млн. доллар зиёни иқтисодӣ оварданд. Аз он ҷумла дар ноҳияи Ҳамадонӣ бештар аз 50 млн. долларро ташкил дод. Соли чорӣ зиёни офатҳои табиӣ кишварамон зиёда аз 100 млн. доллари амрикоиро ташкил додааст. Гарчанде дар матбуот имрӯз нисбати офатҳои табиӣи Тоҷикистон бисёр ҳарф занем ҳам, аммо то кунун сабабҳои пайдоиши онҳо дар музофоти алоҳидаи мамлакатамон аз нигоҳи илмӣ мавриди пажухиши олимону коршиносон қарор нагирифтааст. Ҳатто то ҳол таъсири офатҳои табиӣ ба рушди иқтисодии ноҳияҳои алоҳида ва дар

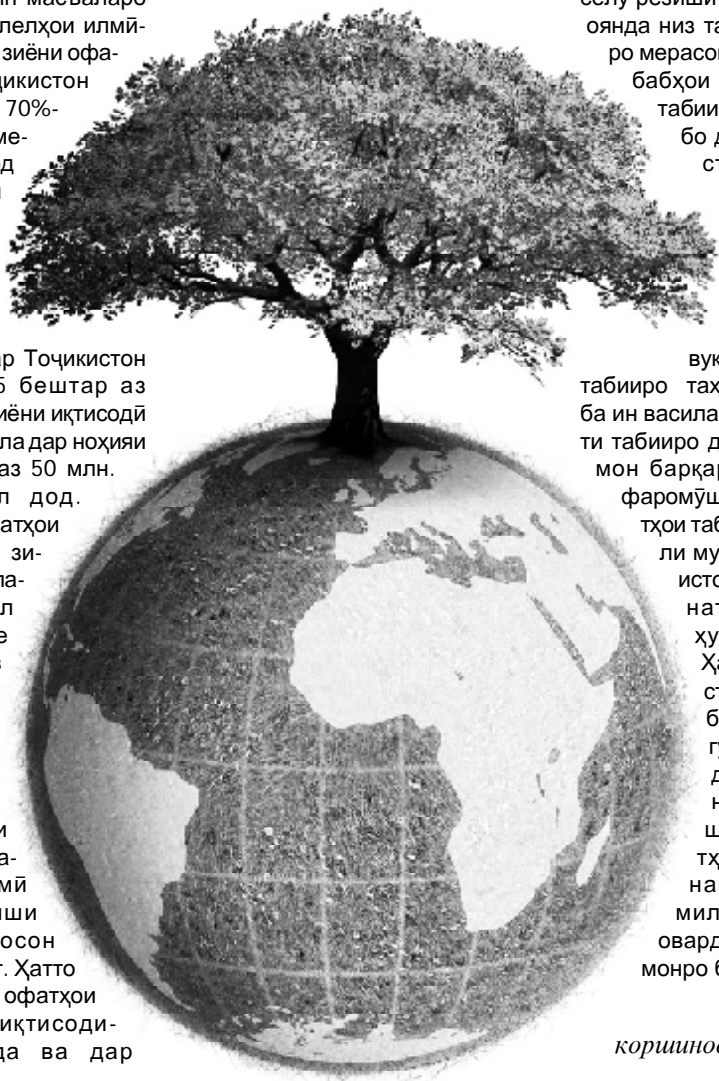
маҷмӯъ барои ҷумҳури муайян карда нашудааст. Аксари муҳаққиқон сабабҳои сар задани офатҳои табиӣи Тоҷикистонро аз лиҳози тамоҷоли тағирёбии иқлим баҳрогзорӣ менамоянд. Воқеа ба ин агар нишондодҳои тайи 50 соли охир ба дастомадаро таҳлил намоем, равшан мегардад, ки воқеан дар ҳудуди кишварамон тамоҷоли тағирёбии иқлим ба мушоҳида мерасад.

Мувофиқи сценарияи тағирёбии иқлим мутахассисони соҳаи пешгӯӣ намуда буданд, ки то соли 2050 афзоиши ҳарорат дар ҷумҳури ба ҳисоби миёна ба 1,8 - 2,90С мерасад. Шояд дар баъзе ноҳияҳо ин нишондод ба 4,90С расад. Баробари ин, таҳлилҳои гидрометеорологӣ нишон медиҳад, ки давоми солҳои 1970 - 2015 дар ҳудуди Тоҷикистон камшавии масоҳати пиряхҳо ва афзудани шумораи офатҳои табиӣ ба мушоҳида мерасад. Масалан, дар қӯсори Помиру - Олой масоҳати пиряхҳо 11-16% ва ҳаҷми онҳо аз 12то17% кам шудааст. Тибқи пешгӯиҳо то соли 2050 дар Тоҷикистон ҳамасола бориш 3-5% меафзояд. Ин шакли далелу андешаҳо аз он шаҳодат медиҳад, ки ҳоло тағирёбии иқлим ба миқдор ва ҳаҷми захираҳои оби кишварамон мустақим ва ғайримустақим таъ-

сир расонда истодааст. Дарвоқеъ, ин якҷаҳони ҳалталаби экологист. Чуноне ки озмоишҳо нишон медиҳад, дар ин раванд бухоршавии об дар Тоҷикистон 5-14% зиёд мешавад. Аз ин рӯ, талаботи растаниҳо ба об зиёд шуда, мутаносибан истифодабарии об дар соҳаи кишоварзӣ дучанд мегардад. Аз ин ҷиҳат, олимони пешгӯӣ мекунад, ки гармшавии глобалӣ боиси афзудани фалокатҳои табиӣ дар кишварамон мегардад. Мутотибӣ ба маълумоти расмӣ, зиёни офатҳои табиӣ ҳамасола 33 миллион доллари амрикоиро ташкил медиҳад. Раванди пажухиши тарғирёбии иқлим қобили дастгирӣ аст, аммо набояд фаромӯш кард, ки ҳамасола таъсири антропогенӣ ба табиати кишварамон афзудаст истодааст. Махсусан, баъди пошхӯрдани Иттиҳоди Шӯравӣ ва кандашавии ҳалқаи ягонаи системаи энергетикӣ. Ҳамон солҳо мушкилоти рӯзгор мардумро водор намуд, ки аксар намудҳои растаниҳо ба сифати ҳезум ҷамъоварӣ намуда, онро чун сӯзишвори алтернативӣ истифода баранд. Аз рӯи ҳисоби мутахассисон, дар давраи бухрони сӯзишворӣ соле аз 13 то 15 ҳазор га бешазорҳои мамлакатамон нобуд карда шудааст, ки ин омил яке аз сабабҳои асосии бештар шудани селу резиси замин гардида, дар оянда низ таъсири манфии худро мерасонад. Аз ин ҷиҳат, сабабҳои ангеизиши офатҳои табиӣро аз нигоҳи экологӣ бо диги заифшавии системаҳои экологии кӯҳсор ва раванди тағирёбии иқлим тавҷеҳ бояд омӯхт. Аҳли илму зарур аст, ки дар ин самт ҳам сабабҳои ба вуқӯъ омадани офатҳои табиӣро таҳлилу таҳқиқ намуда ба ин васила таносуби мувозинаи табиӣро дар ҳудуди кишварамон барқарор созем. Набояд фаромӯш кард, ки зиёни офатҳои табиӣ ба ҳаҷми истеҳсоли муосир баробар шуда истодааст. Хушбахтона, натиҷаҳои иқдоми ҳукумат дар ноҳияи Ҳамадонӣ қобили дастгирӣ аст, ва бояд минбаъд ин раванди коргузори дар мавзёҳои дигари кишварамон низ амалӣ гардонда шавад. Вагарна, офатҳои табиӣ метавонанд ба иқтисодиёти миллии зиёни бештар оварда рушди кишварамонро боз доранд.

Ҳасан АСОЕВ,

қориноси масоили экологӣ

Марги чунин МАРД на корест хурд...

Шояд ман аз зумраи камтарин журналистоне бошам, ки бо Акбари Саттор ба чуз салому алайки расмӣ хеле дер ошноӣ пайдо кардам. Баъдан маълумам гашт, ки ўро ҳар рӯз аз соли 1998 дар мучтамеъи "Шарқи озод" маъруф ба «ГЖК» мелидам. Вале намешинохтаам. Ҳамкасбона дар идораи "Салои мардум" дар сифоташ бехтарин ҳарфхоро мегуфтанду мехостам ўро бишиносам. Дар тасавури ман Акбар марди баркамоле буд, зеро бо дасти пурсахову истеъдоди волои натанҳо журналистӣ, ҳамчунин менечерӣ аллақай шинохтаву овозадор гашта буд.

ХИРА ба ёд меорам, ки касе дар саҳни ошонаи якум ўро садо карду ман ҳам ба сӯи садо нигаристам.

-Акбар ҳамин аст? - суол кардам аз он журналисту ў дар ҳайрат монд.

-Наход Акбари Сатторро нашиносӣ? - ба суоли ман бо суол посух гардонд ў.

-Не, намешиносам, вале бо ин кас мо ҳар рӯз саломуалайк ҳастем. Фақат Акбар буданашро намедонистам.

Акбар бо чеҳраи хандон сӯи мо омад. Дар чашмони меҳрубону самими ў дарёи меҳрро дидам.

Баъдан ман ўро "акои Акбар" ва ў маро "апаи Ҳуриннисо" мегуфт. Баъди чанд сол Нуралӣ Давлат бо чунин муроҷиаҳои мо хандиду гуфт, ки кадоматон апаву кадоматон акоед, нафаҳмидам?

-Ман аз Акбар дар синну сол хеле калонтарам, вале аз рӯи эҳтиром "ака" меғуямаш. Вале ин асло маънои онро надорад, ки ман худро ҷавон нишон доданам, - гуфтаму ҷамағӣ хандидем.

-Ин эҳтироми тоҷикӣ аст, бародар гуфт Акбар ҳам хандида ва илова кард: " - Ҳуриннисо, биё акаву апаро аз номҳоямон бардорем, зеро журналистон маъмулан ба ҷама чӣ шубҳа дошта дар ҳар чӣ ҳам сирре мекобанд. Шумо бароям як хоҳарбузурге, вале агар иҷозат бидиҳед, ман минбаъд шуморо "Духтари хушрӯиТоҷикистон" бинамам.

-Эҳ, Акбар, ин муболиғаат аз игроқ ҳам гузашт, - гуфтаму он чо будагон ҷама хандидем. Вале то охир ў маро чунин ном мебард. Ман ҳам баъдан ўро Акбар мегуфтам, вале дар дилам чун бародар эҳтиромаш доштам. Медонистам, ки қаламкашони тангдастро саҳт кӯмак мекард, бебозгашт. Агар касе аз Акбар қарз гуфта маблағе мегирифт, онро мебахшид ҳамон солҳо. Гоҳо дар ошона (бар) хӯрок меҳурдему ба пеши касса ме рафтем, то ҳисобӣ кунем. Ба мо мегуфтанд, ки пули мизи шуморо аллақай додаанд. Исро мекардем, ки бигӯянд, ки кӣ пул додаст. Вале онро маҳфӣ медошанд. Дар ин лаҳзаҳо чашмони Акбар медураҳшиданд. Ў аз некиҳои худ лаззат мебард. Вале сир бой намедод.

Замонро ёд дорам, ки ҷама дар гирди Акбар парвона буданд. Ўро ҳеҷ гоҳ сари тановули хӯрок танҳо надидаам. Ҳамеша мизи серодамтаринро садри маҳфил буд ва номаълум аз чо хеста рафта маблағи хӯроки ҷамаро пардохт мекард, ки ҳатто ҳароҳонаш инро намедиданд. Яъне ў хайре мекард, ки бо даст рост медоду дасти чапаш огоҳ намешуд. Саховати Акбар ҳеҷ гоҳе барои миннат ё намоишкорӣ набуд, воқеан саховатпешагии инсонӣ буд.

Акбар миёни журналистон чун як қаламкаши ҳирфай шинохта буду чун як дӯсти самимӣ азис. Боре касе дар ҳақаш чиз баде намегуфт.

Аз зумраи камтарин ҳамкасбони мо буд, ки барояш маҳал арзише надошт. Ў гӯе ҷамаро дӯст медошт, як хел дӯст медошт. Дар яке аз зодрузҳои ман соатро ҳада овард, ки Наполеон болои аспии заранге нишаста аст. Дар зераш бо ҳарфҳои заррин "Чархи гардун" кандакорӣ гаштааст. Ин соат зиёда аз 5 сол аст, ки бетанафус кор мекунад. Шӯҳӣ кардам, ки «Акбар ин туй? Ё Наполеон ҳам дар "Чарх" кор мекунад?» Гуфт, ин ман дар оянда ҳастам. Ҳозирин хандиданд. Касе пай набурд, ки Акбар воқеан "заоевател" -и замину кишварҳо, баҳру уқёнусҳо, давлату сарҳадҳо нест. Вале Акбар тасхиркунанда дил, меҳр ва дӯстии ҷамагон аст. Оре, Акбари мо қалбхоро зеро итоати худ мебаровард ва дар марзҳои дили ишғолкардааш танҳо тухми муҳаббат мекориду рафоқат. Ў одамонро ба ҳам меовард, тифоқ мекард, на бо тарғибу ташвиқ ё талқин. Балки бо рафтори хеш, бо дарёдилуви инсондӯстии беғаразаш.

Дирӯз баъди ҷанозааш дар рӯ ба рӯи ин соат нишастаму бо дӯст ва бародарам Акбари ҷавонмарг хоҳарвор суҳбат кардам. Гуфтам: "Акбар моро бубахш, ки ба қадри чун ту дӯсти дарёдил нарасидем". Гуфтам, ки "Акбар ман чандин моҳҳо боз торо надида будам, ту магар пиру дилмонда аз ин дунёи бевафо гашта будӣ, бародар? Дина вақте ки Раҷаб аз пешам мегузашту гуфт, ки зангаш задаанд, ки ба ту чӣ ҳодисае рух додааст, ман шокӣ шудам, вале бовар накардам."

Баъди соате Умари Шерхон

телефонӣ ин хабарӣ мудҳишро тасдиқ кард. Ману ў ҳам аъзои раёсати Иттифоқи журналистоне. Гуфтам, ки акои Умар мо бояд чӣ кор кунем? Гуфт: "Ҳеҷ коре дигар барои Акбар карда наметавонем" - гиря гулгураш карда буд. Ҳатто мардҳо барои Акбари беозор ва марги нобахангоми ў бо овози гирялуд гап мезаданд. Аммо боз ман нагиристам. То нисфишаб ба ҷама дӯстону ҳамкасбон ва шиносҳоям, ки Акбари Сатторро мешинохтанд, занг зада ин хабарӣ шумро расонидам. Онҳоро ба ҷанозаи дӯст ва бародарам даъват кардам, вале нагиристам. Фикр кардам, ки ман ягона зан миёни аъзои раёсати Иттифоқ ҳастам, бояд мардона ин талафотро бипазирам. Вале ку чунин қудрате? Имрӯз дӯсти бебаҳои ман Акбарро гӯрониданд ва ин бегоҳ ман аллақай ба ёдаш мегирам. Чун як хоҳари қиёматӣ чун як апаи аз ў ба синни калонтаре, хиҷолатам ки боре хоҳарвор аз дилаш напурсидам. Имрӯз хиҷолатзадаем

қиссаҳои нек боқӣ хоҳад буд. Ман бисёр мехостам, ки майити Акбарро боз як бор ба ГЖК биёранд. Шояд ў худ мехост, ки охири бор он манзилро бубинад, ки таи зиёда аз 25- соли охир хонаи аслии Акбари Саттор буд. Оре, ягона ҷоё буд, ки Акбар дар он роҳат буд. Ўро ҳамарӯза ва то дергоҳ дар ин бино дида мешуд. Ўро то ГЖК ва ин мучтамеъро бе Акбар тасаввур карда наметавонем. Магар хонаеро бе соҳибхона метавон пазируфт? Акбари Саттор раҳкушои журналистикаи озод ва пешгоме дар ин роҳи душвори касбе буд, ки на ҷама дӯсташон медоранд. Журналистонро аксарихо барои ҳақталошӣ ҳақгӯияшон бад мебинанд. Вале магар журналистери чун Акбари беозор метавон бад дид? Акбар аз камбудихоӣ ҷомеа зиёд нашр мекард, вале он қадар нозук, беозор ва ҳирфай, ки вижаҳои худро доштанд. Боре нашунидам, ки Акбар матлаберо барои ғарази шахсӣ нашр карда бошад. Боре

қулли журналистону зиёиён 40-солагии Акбар ва 10-солагии "Чархи гардун"-ро дар тарабхонаи "Авесто" чашн мегирифт. Хушбахтии Акбар он рӯз дар замину осмон намеғунҷид. Ончунон хурсандӣ кардем, ки гӯе фазову заминро пур аз шодӣ намудем. Акбарро ман бо ҳамон чеҳраи шод ва чашмони пурпури хушбахтӣ ёд дорам. Ортиқи Қодир, ки ровии ин маҳфилӣ сирф эҷодӣ буд, гоҳо ба шӯҳӣ Акбарро 10-сола ва "Чархи гардун"-ро 40-сола мегуфту ҷама механдиданд. Оре, Акбар-бародари ман, то охири умр бо дили чун оина соф меғуборах чун тифли даҳсола боқӣ монд, вале "Чархи гардун"-и Акбар то ҷовидон гардон бодо ва номи некаш дар синаи орифоне чун худӣ ў иншоаллоҳ ҷовидон хоҳад буд. Чун дӯсти хуби ман бо некиву софдилӣ дар ёдҳо бимонед, ай одамон. Дареғи умри кӯтоҳ, вале пурбаракати як журналисте, ки аз худ мероси бузурги иттилоотӣ ва одамияту самимият бозмонда. Дареғи дӯсти камшонӣ ман Акбари Саттор ва дареғи мо, ки боре аз зоҳири хандонаш ботини гирёнашро нахондем. Дареғи мо, ки ҳамеша инсонҳоро танҳо баъди маргашон ба неки ёд мекунему аз ҷанозае қафо мондан намехоҳем. Вале зиндаҳоро фаромӯш месозем, то рӯзе бимиранд. Шояд ҳар марги дӯсте моро панд бидиҳад, ки бас аст, "мурдапарастӣ ва хасми ҷон" будан. Ҳар инсонеро рӯи замин барои даврае меҳмон асту чун рафт, дигар бебозгашт аст.

Шояд Акбари дарёдилӣ мо бо марги мармузаш ҳам беғаразона бо самимият, дӯстона ва чун раисамон бо чунин рафтани нобахангомаш бароямон сабақи рӯзгорро таъкидамон кардааст, ки: "Зиндаҳоро эҳтиёт кунед, зеро мурдагон дигар ниёз ба зиндабодӣ шумо надоранд"?!

Бародар. Дӯст ва ҳамкасби азизи ману мо, ки ҷамагон дӯстат медоранд, Худованд хона охиратро пурнур бигардонанд. Зеро дигар дареғу афсӯси моро суде нест, ба чуз як дуо, ки сабри ҷамил барои бозмондагонат хоҳонем.

Алвидоъ дӯст, бародар, раис ва азизи дили журналистони, Акбари бекинаи софдилу дар ёд монданӣ. Бародари азизи ман...

Ҳуриннисо АЛИЗОДА

Акбари Саттор раҳкушои журналистикаи озод ва пешгоме дар ин роҳи душвори касбе буд, ки на ҷама дӯсташон медоранд. Журналистонро аксарихо барои ҳақталошӣ ҳақгӯияшон бад мебинанд. Вале магар журналистери чун Акбари беозор метавон бад дид?

ҷамағӣ, вале дареғо, ки бе суд. Акбари мо ҳамеша шӯх, самимӣ ва марде буд, ки маданияти баланд дошт. Эҳтироми ҷамаи мо журналистонро ба чо меовард. Дар идҳо табрикамон мекард. Ҳамеша аз қалб бо самимияту муҳаббати хос ҳарф мезад. Боре тӯли солиёни зиёди ошноӣ бо ў нашунидам, ки касеро бад гуфта бошад. Акбарро солҳои охир ба шӯҳӣ ва бе шӯҳӣ ҳам "Раис" мегуфтагӣ шудем. Ў аз ин боифтихор механдид. Шӯҳӣ мекард, ки акнун ба раисӣ саҳт одат кардааст.

Ў воқеан ҳам раис буд. Раиси неки, наққорӣ, ҷавонмардӣ, беғаразӣ ва раиси журналистикаи миллӣ. Зеро маҳал наметарастид, инсон мепазирuft ва инсонҳоро тафриқа намегузашт. Ҳозирҷавобу дилсоф буд. Акбари ҷавонмарду ҷавонмарги мо, ки дигар ҳар гапу гуфтораш дар

ҳам аз ҳамкасбон барои эълонҳояшон маблағ намегирифт. Умуман дили дарёии Акбар болотар ва қиматтар аз ҳар гуна пулу сарвату маблағҳо буд. Ў ҳамин рӯз мезист, ғами пулҷамъкуниву сарватмандиро барояш умри кутоҳаш шояд ҳайф медонист.

Акбаре, ки танқидро ҳам бо сари баланду лабони хандон мепазирuftу таърифро ҳам. Чандин бор ўро интиқод ҳам кардаем, вале ў ҳақиқатро ҳамеша аз ҷама чиз боло мегузошт, кина намегирифт. Дар дилаш барои бухру кина ҷоё надошт, чо танҳо барои меҳр буду неки. Акбар раис, дӯст бародар ва ҳамкасби азизи мо дар синни 50-солагӣ мову дунёро тарк гуфт. Хеле нобахангом, хеле ғайриҷашмдошт. Зеро Акбари як умр хандон ҳаётро дӯст медошт. 10- сол муқаддам бо

Герман Геринг (1893-1946), яке аз дохиёни Рейхи саввум:
Кӣ яҳудист ва кӣ яҳудӣ нест, инро ман ҳал мекунам.

Ман вичдон надорам! Вичдони маро Адолф Гитлер меноманд!

Шумо чиро интихоб мекунед-тўп ва ё равғанро? Тўп моро пурқувват мекунад, равған бошад-фарбех.

Ба кормандони пулиси пруссиягӣ дар соли 1933:

Аввал парронед, баъд пурсупос кунед, агар иштибоҳе содир бигардад, ман шуморо ҳимоя хоҳам кард.

Ҳеродот (миёни солҳои 490 ё 480-тақрибан 425 то милод) таърихнигори Юнони Қадим, "Падари Таърих":

Дар замони осоишта писарон падаронро мегӯронанд, дар замони ҷанг падарон писаронро.

Занон ҳамроҳи либос шарми худро бадар мекунад.

Одамон одатан дар хоб он чизҳоеро мебинанд, ки рӯзона дар бораашон фикр кардаанд.

Барои форсҳо айби бузургарин дурӯғ гуфтан ва силас қарз гирифтани аст. Чунки шахси қарздор, ба ақидаи форсҳо, ногузир маҷбур аст дурӯғ бигӯяд.

Ман уҳдадорам он чизеро бигӯям, ки ба ман гуфтаанд, вале барои ба ҳамаи ин чизҳо бовар кардан уҳдадор нестам.

Нигоҳи дигарон:
Падари Таърих.

Сисерон дар бораи Ҳеродот.

Ҳикояҳои ӯ қолиб ҳастанд. Аммо аз бӯхтонҳову бадгӯиҳои ӯ ҳамчун кирми захрноки даруни гули садбарг бозэҳтиёт бояд буд.

Плутарх, таърихнигори Юнони Қадим.

Ҳеродотро, новобаста аз ашхоси пастфитрате, ки мехоҳанд аз ҳикояҳои ӯ исботи далелҳои таърихию пайдо бикунанд, метавон бо дилпурӣ "Падари Дурӯғ" номид.

Оскар Уайлд, нависандаи англис.

Адолф Гитлер (1889-1945), дохию фашизм:

Чи қадаре дурӯғ бузургар бошад, ба он зудтар бовар мекунад.

Ғолибро ҳеҷ гоҳ нахоҳанд пурсид, рост гуфтааст ӯ ё не.

Зиёиён ахлоқи миллат ҳастанд.

Ман шуморо аз аждаҳое, ки "вичдон" ном дорад, озод мекунам.

Вичдон бофтаи яҳудиён аст. Ин як чизи нодаркорист, чун хатна кардан.

Ман насрониятро инкор мекунам, чунки он зодаи яҳудия аст, чунки он фаромиллист ва

чунки он сулҳу субот дар оламро тарғиб мекунад.

Барои мо банкҳову корхонаҳоро милли намудан зарурият надорад. Мо одамонро милли мекунем.

Ҳар расомае, ки ҳаворо сабз ва ё алафро осмонранг тасвир мекунад, бояд ахта карда шавад.

Назари дигарон:

Агар Гитлер ба дӯзах ҳамла кунад, ман ба Иблис мадҳия хоҳам суруд!

Уинстон Черчилл, сарвазири Британияи Кабир

Ман ҳеҷ гоҳ бовар намекардам, ки Гитлер мурдааст, агар ин хабарро ҳатто аз забони худӣ ӯ мешунидам.

Ялмар Шахт, тоҷир, ҳамақидаи Гитлер.

Уилям Гладстон (1809-1898), сиёсатмадори бритони:

Вақт барои мо қор мекунад. Дар яке аз дӯконҳои фурӯши молҳои антиқӣ (қадимӣ) ба Гладстон расми яке аз ашхоси воломақоми қарни 17 писанд омад. Вале ӯ нархи онро гарон ҳисобида, ин расмро нахарид. Аммо мударате нагузашта, ӯ ин расмро дар мазиле яке аз сарватмандони Лондон дид.

-Ман хурсандам, ки ба ин расм таваҷҷуҳ зоҳир намудед, гуфт соҳибхона. - Ин яке аз аҷдоди ман, вазири шоҳбону Елизавета аст.

-Агар ӯ ақаллан се фунт арзон мебуд, метавонист аҷдоди ман бошад, -ҷавоб дод Гладстон.

Назари дигарон:

Фарқи миёни ҳодисаи нохуш ва бадбахти чият? Масалан, агар Гладстон ба дарёи Темза афтад, ин ҳодисаи нохуш аст. Вале агар ӯро аз фарқшавӣ наҷот диҳанд, ин аллакай бадбахтист.

Ба Бенҷамин Дизраэли, сиёсатмадори англис нисбат медиҳанд.

Давом дорад

Таҳияи Азамат ДҶУСТОВ

		Одам, башар	Сабзавоти қанд	Ҳисса-чаи розигӣ	Пайвандак	Башар	Меҳимурватдор	
		Худписанд, мағрур	Чое, ки аз он Одам-рондаанд	Нависанда Ато ...	Меваи рангаш зарди турш			
						Меваи сердона		
		Хирадманд		Ин суллоларо Ардашери Бобакон шикаст дод	Таами миллии тоторӣ	Ҳайвони тоқасу-ми хонагӣ		
Президенти собиқи Амрико Авраам ...	Некӣ, хубӣ	Дарё дар ҷануби Африқо	Шаҳри қадимаи арманӣ	Шикаст	Шикаст	Миллат дар Аврупо	Дарахти ростқомат	
Ҳаммаъноии якраг						О, газ		
	... Капур, актери хиндӣ	Ҳашароти хазанда	Вини-... (Ф / тасвирӣ)	Парешонӣ, мушаввашӣ	Пешгӯӣ, рамл	Кишвари албанҳои Сербия		
			Акаи Булӯлак («Бузакчи чинги-лапо»)		Хонум, бону			
	Рашкин	Ҳамсари Пак	<p>ҶАВОБИ СКАНВОРДИ ШУМОРАИ ГУЗАШТА</p> <p>Ч С А Р Д У Х Т У Р М У Н О С И Б</p> <p>О Р Ш Д И З А Й Н С У Р Х Н</p> <p>Ш Н В О К У Р А</p> <p>А Н И К О Х Н О М А М В</p> <p>Н А А А Б Ш И Ф О</p> <p>Б А Қ И Я Х А Р А М О Р З У</p> <p>Е А К В А С А Д И Д О Ш Ё Н</p> <p>Р К У О Р И Д</p> <p>К У Н Д А Т А Р К Г И Т А</p> <p>Е Н Г К С Е А С</p> <p>П Е Л Е А С О С А Р Б А Т</p> <p>К П А Н У С И У</p> <p>А В А Р Ч А Н Г А Л Н О Р В Е Г И Я</p>				Давлати муқтадири ҷаҳон	
Эзоҳ, тафсир	Падар (лаҳҷавӣ)	Пойтахти Латвия						
Ҳашароти «чунбанда»						Гули рангинкамон		

ДУРҶУҶ

Зиндагии ҳар як инсон саршор аз робитаҳое мебошад, ки онҳо сохтори ҳаёти инсониро дар ҷомеа ба вучуд овардаанд ва бо номи қонунҳои маънавий ва ё вучудӣ ёд мешаванд. Инсон наметавонад онҳоро дигар қунад ва ё аз байн барад, зеро бидуни онҳо ҳаёт маънои аслии худро гум мекунад. То имрӯз барои аҳли башар баъзе қонунҳои олами ҳастӣ (ҷисмонӣ) маълум гардидааст.

ИН қонунҳо дар сурате пазируфта мешаванд, ки натиҷае дошта бошанд ва тавассути ҳисҳои панҷгонаи зоҳирӣ ҳис карда шаванд. Лекин доир ба қонунҳои маънавий (руҳӣ) инсоният хеле кам медонад, аниқтараш онҳо ба ҳама маълуманд, вале на ҳар як кас онҳоро ҳамчун қонун мепазирад. Оё метавон вичдон, инсоф ва садоқатро дар доира ченакҳои ҷисмонӣ фаҳмид? Оё метавон адолату шучоат ва иффату ростиро вазн кард?

Қонунҳои маънавий бо фазилату разилатҳои нафси сару қор дошта, онҳо бо рӯҳу қон ва ҳақиқат дар робита қарор доранд. Ҷамоаҳои ин падидаҳо ва зухурот бо Қайҳони беинтиҳоро дар сурате ба вучуд хоҳад омад, ки оҳанги абадият бо рӯҳи инсон пайвастан гардад ва ҳиҷобҳои байни қалби инсон ва Рӯҳи абадӣ зудуда шуда, инсон дар ҳар лаҳзае хештани хешро дар маҳзари Абадият пиндорад ва дар водии ниҳоятӣ адаб қадам гузорад. Ин низ қонун аст, қонуни маънавий ва онро ба ҳеҷ ченаке аз зухуроти олами ҳастӣ наметавон чен кард, зеро Абадият на вазн ва на андозае дошта, беинтиҳоро аст ва ҳар амале, ки аз нигоҳи Абадият анҷом гирад вай низ беохир аст.

На ҳар як инсон метавонад ба азамати Абадият пай барад ва аз қудрату бузургии он яқин ҳосил намояд. Чун агар ҳар инсон ба ин қудрат пай бурд, ҳеҷ гоҳ қонунҳои вучудиро ҳалдор намесозад, зеро ӯ аз тариқи таҳзиби нафс худро аз разилатҳову хабисиҳо дур сохта, ба мартабаи камолот мерасад. Ба қавли ҳақимони гузаштамон инсонии комилу мумтоз фарде аст, ки ҳам чеҳраи зоҳирии худро ораста намояд ва ҳам чеҳраи ботинӣ ва сирати дарунии хешро.

Аммо дар ҷомеаи муосир дарёфти чунин ашхос хеле мушкил аст ва агар бо садҳо ва ҳазорҳо "ҷароҳҳои Диоген" онҳоро дар рӯзи равшан қустуҷу қунем, дарёфт нахоҳем кард. Зеро инсоният пойбанди арзишҳои моддӣ гашта, хештани хешро ғулому бардаи ашӯ сохтааст ва тамоми нерӯву тавони худро сарфи он кардааст. Дар чунин ҷомеаҳо дигар барои ахлоқ ҷое наметавонад ва худбеғонагиву хурофот ҷойгизини он мешавад. Бузурге фармудааст:

Аҳвоми рӯзгор ба ахлоқ зиндааст.

Қавме, ки гашт фоҳиди ахлоқ, мурданист.

Дарвозаи вуруди ҳама беахлоқӣ ва бадбахтиҳои инсон дурӯғ аст. Дурӯғ разилатест, ки инсонро ба доми худ андохта, сар то ба по ўро шайдову гирифтори худ месозад.

Агар инсон дурӯғро тарк қунад, аз соири гуноҳҳо низ пок хоҳад шуд, зеро дар муқобили дурӯғ сидқу ростӣ қарор дорад, ки ашрафи сифатҳои нафсонӣ аст. Ростгӯӣ ҳақиқати рӯҳ ва даруни одамиро ошкор мекунад. Агар ростӣ ва дурусткорӣ ба ҷомеа ҳоким шавад, он гоҳ он "Мадинаи фозилате, ки ҳақимону бузургон ва муаллимони адаби мо ваъдаи онро навид меоданд, дар ин олам зухур хоҳад кард.

Ҷам аз нигоҳи дунявӣ ва ҳам аз нигоҳи тамоми динҳо ва ҳукми қатъии ақли башарӣ дурӯғ бадтарини гуноҳ аст. Калимаи "дурӯғ" аз "ду-рух" гирифта шуда, ба маънои дурӯғӣ мебошад ва дурӯғгӯӣ касе аст, ки ду рух (рӯӣ) дорад ва забону дилаш як нест.

Дурӯғу дурӯғӣ аз нигоҳи динӣ аз ҷумлаи гуноҳҳои қабира, ҳамчун қабеҳтарини гуноҳ ва ҳабистарини зишттарини онҳо мебошад. Аммо мутаассифона, дар сатҳи ҷомеаи имрӯзаи мо ҳамчун як одату амри оддӣ ва рӯзмарра гаштааст. Дар ҳоле ки дурӯғ сифате аст, ки одами-

ро дар дидаҳо хор ва дар назарҳо беарзишу безътибор мегардонад.

Дар ҳадисе омадааст: "Мумин ҳар гоҳ бидуни узр дурӯғе бигӯяд, ҳафтад ҳазор малак ўро лаънат мекунад ва бӯи гундӣ аз қалбаш берун меояд, ки то ба арш мерасад ва Худованд ба сабаби ин дурӯғ гуноҳи ҳафтад зино, ки камтарини он зино бо модар аст, барои ӯ менависад".

Оё бо чунин вазъияте, ки дурӯғ инсонро рӯ ба рӯ месозад, шоиста аст, он инсон дурӯғ гуфтанро кори одӣ бифаҳмад ва ба содагӣ ба он тан диҳад. Дар сурате, ки ин масъала сармоияи ҳиҷолат, дилшикастагӣ ва нохушояндӣ ва роҳнамуд сохтани инсон ба сӯи бадбахти аст.

Ҷақиме фармудааст: "Зинҳор бо дурӯғгӯ ҳамнишин машав, зеро ӯ мисли саробе аст, ки дурро наздик ва наздикро дар назарат дур ҷилва медиҳад". Воқеан, дурӯғ сабаби фиску фучур шуда, офати сухан мебошад. Дурӯғгӯӣ аз пастири рӯҳ реша мегирад ва решаи дурӯғ дар камбудихо ва пастихо инсон чӣ аз лиҳози рӯҳӣ ва ё ҷисмӣ мебошад.

ҶИҚОЯТ

Саранҷом Суқрот ба марг маҳкум шуд. Акнун вай бояд худро барои марг омода мекард. Шогирдонаш дар атрофи ӯ ҷамъ шуда, аз вай талаб карданд, ки аз ақидаҳои даст кашад, то ҳукми додгоҳ дар бораи ӯ иҷро нашавад.

Суқрот гуфт: "Ҷарғиз аз ҳақиқат даст намекашам! Ман он чизеро, ки дарк кардам ва фаҳмидаам, онҳоро ба мардум гуфтам ва аз онҳо даст бар нахоҳам дошт".

Ба ӯ гуфтанд: "Фақат барои наҷоти худ сухани боби майли онҳоро бигӯ. Пас аз он ки озод шудӣ, боз ба ақидаҳои худ боз гард".

Суқрот гуфт: "Ҷарғиз чунин нахоҳам кард! Ман маргро пазириям, вале дурӯғро тан намедиҳам".

Шогирдонаш гиря мекарданд. Яке аз миёни онҳо гуфт: "Эй устод! Акнун, он дил ба марг додам ва худро барои сафари охираат омода мекунӣ, моро бигӯӣ, пас аз марг туро дар кучо ва ҷиғуна ба хок супорем". Суқрот табассум карду гуфт: "Пас аз марг, агар маро ёфтед ҳар қор, ки хостед, бикунед". Шогирдонаш донистанд, ки устод дар охири лаҳзоти умри хеш низ ба онҳо дарси маърифат медиҳад ва дарёфтанд, ки пас аз марги инсон он чӣ боқӣ мемонад, худӣ ӯ нест, балки миқдори ғӯшт ва устухон аст, ки агар ба суръат онро дар ҷое дафн накунанд, фосид хоҳад шуд. Суқрот ба онҳо омӯхт, ки одами пас аз марг ба ҷое меравад, ки зиндагон ўро намеёбанд ва он чӣ аз ӯ миёни мардум боқӣ мемонад, ҷисме аст, ки дигар иртиботе ва нисбате бо инсон надорад. Аз ин рӯ ба шогирдонаш гуфт: "Агар маро ёфтед, ҳар қор, ки хостед, бикунед", яъне шумо маро нахоҳед ёфт то дар ин андеша бошед, ки кучо ва ҷиғуна дафн кунед.

А.АРДАШЕР

Обуна-2016

- ❑ Агар аз муҳимтарин воқеоти кишвар ва ҷаҳон огоҳ шудан хоҳед,
- ❑ Агар бо чеҳраҳои мондагори сиёсату фарҳангӣ ва таърихӣ аз наздик ошно шудан хоҳед,
- ❑ Агар аз дастовардҳои илмӣ, техникӣ ва дигар соҳаҳо воқиф шудан хоҳед,
- ❑ Агар ба мушкилот ва масъалаҳои доғу мубрами ватани худ бетараф нестед,
- ❑ Агар мавқеи ХҲДТ-ро дар ҷомеа устувор дидан хоҳед, пас,

Ба ҳафтаномаи

НАШРИЯИ МАРКАЗИИ ҲИЗБИ ХАЛҚИИ ДЕМОКРАТИИ ТОҶИКИСТОН

Минбарӣ ХАЛҚ

www.minbari.halk.tj
E-mail: minbari@halk.tj

обуна шавед!

МУШТАРИЁНИ ГИРОМӢ!

Маблағи обуна ба ҳафтанома 90 сомонири ташкил медиҳад. Маблағҳои обунаро метавонед ба тариқи нақдӣ ва ғайринақдӣ ба суратҳисоби ХҲДТ, ба воситаи шуъбаҳои "Амонатбанк" гузаронед...

СУРАТҲИСОБИ МО:

ҲИЗБИ ХАЛҚИИ ДЕМОКРАТИИ ТОҶИКИСТОН
ИНН 020001728,
С/Ҳ 20202972000473101000,
Кор/сч. 20402972316264
МФО 350101626.
Дар идораи амалиёти
БДА ҶТ-"Амонатбанк"

СУРОҶАИ МО: ш. Душанбе, маҷмааи "КОХИ ВАҲДАТ", ошёнәи 2.
ТЕЛЕФОН: 221-25-36, 221-63-21

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи нафақахӯрӣ №06383 аз 28.04.2010, ки онро ВҚД-и Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Қаюмов Сағиз додааст, бино бар сабаби гумшуданаш эътибор надорад.

Дастгоҳи КИМ ХҲДТ ва ҳайати кормандони ҳафтаномаи "Минбарӣ халқ" нисбати даргузашти раиси Иттифоқи журналистони Тоҷикистон

АКБАРАЛӢ САТТОРОВ

арзи тасаллият намуда, ба пайвандони марҳум дар даргоҳи Худованд сабри ҷамил мецоҳанд.

Дастгоҳи КИМ ХҲДТ ба собиқ раиси Федератсияи Иттифоқҳои Касабаи Тоҷикистон Солеҳов Муродалӣ нисбати даргузашти

ҶАМСАРАШ

таъзияи амиқ баён менамояд.

КИМ ХҲДТ дар ноҳияи Фирдавсӣ ба сафири Тоҷикистон дар Шохигарии Белгия Солиев Рустамҷон Абдуллоевич нисбати даргузашти

ПАДАРАШОН

изҳори ҷамдардӣ намуда, ба пайвандони марҳум аз даргоҳи Худованд сабри ҷамил мецоҳанд.

НАШРИЯИ МАРКАЗИИ ҲИЗБИ ХАЛҚИИ ДЕМОКРАТИИ ТОҶИКИСТОН

Минбарӣ ХАЛҚ

www.minbari.halk.tj
E-mail: minbari@halk.tj

Сармуҳаррир

Бахтиёр ҶАМДАМОВ

Рӯзнома моҳи декабри соли 1994 таҳти рақами 309 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст. Ба хотири гуногундешӣ матолибе низ нашр мешаванд, ки идораи рӯзнома зимнан метавонад бо муаллифон ҳамқаида набошад ва масъулияти онро ба дӯш нагирад. Идораи нашрия навистаҳои муаллифони дар шакли электронӣ дар ҳаҷми то 4 саҳифаи хуруфи Times New Roman тј 14 қабул мекунад.

БАРОИ МАЪЛУМОТ:

Дастгоҳи КИМ ХҲДТ - Идораи рӯзнома
тел.: 224-23-90, 224-83-72, 224-49-29, тел. 238-72-10, 238-54-61, 238-79-07,
221-63-21, факс: 224-27-59 факс: 227-44-94

www.tribun.tj E-mail: minbari@halk.tj

Муовини сармуҳаррир оид ба тичорат:
Хусрав Дӯстов

ҲАЙАТИ ЭҶОДӢ:

Котиби масъул: Маъруфҷон Маҳмудов
Муҳаррири масъул: Алиҷон Ҷураев
Ҳабарнигорон: Солеҳ Юсуфов, Азамат Дӯстов, Ибодуллоҳи Тоҳир, Мавҷуда Соҳибназарова, Гулҳаё Мадимарова
Масъули ҷоп: Мирзоалӣ Юнусов
Хуруфчинон: Ҷамила Аҳмадова, Гуландом Раҷабова
Мусахҳеҳ: Сабоҳат Худовёрбекова,
Суратгир: Тухтамурод Рӯзиев
Саҳифабанд: Фирдавс Таушаров

НИШОНИИ МО:
734018, ш. Душанбе,
хиёбони Саъдии Шерозӣ, 16.
Индекси обуна:
68910

Мақони ҷоп:
нашриёти «Шарқи озод».

Тетъдоди нашр:
48952 нусха

Навбатдор: А.ДҶОСТОВ

